

INDICADORS 21

Indicadors locals de sostenibilitat
a Barcelona (Dades 2008)

Novembre 2009

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

Presentació

El present informe actualitza per setè any consecutiu els indicadors aprovats pel Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat de Barcelona, que responen als 10 objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

Instrument de coneixement

Aquests indicadors volen ser un instrument de coneixement dels progressos de la ciutat des de la perspectiva del desenvolupament sostenible urbà, per la qual cosa recullen de manera sintètica i global informació sobre els principals àmbits d'activitat, tot detectant les principals dades i tendències que permeten descriure el comportament de la ciutat. Així, la informació recopilada per a cada indicador permet fer una anàlisi de la seva evolució en el temps en relació a la tendència desitjada, si bé la sèrie de dades de què es disposa varia en cadascun.

Enguany, s'ha reduït en un el nombre d'indicadors (25 enlloc de 26), concretament el de "Participació en els afers municipals", que l'any anterior ja no s'havia pogut actualitzar d'acord amb la metodologia prevista per manca de dades. S'han introduït canvis en dos indicadors/subindicadors (8.1: concentració d'*E. coli*; 21: organitzacions amb certificació ambiental), i n'hi ha quatre que no s'han actualitzat per diferents motius que s'expliquen en cada fitxa (7.1: longitud de carrer exposada al soroll; 7.2: població exposada al soroll; 20: grau d'associacionisme; i 24.2: comerç minoristes amb productes de comerç just).

Donat que alguns dels indicadors es calculen en base al nombre de ciutadans, la dada que s'ha tingut en compte és la població a 1 de gener de 2008: 1.615.908 habitants, xifra lleugerament superior a la del 2007. Aquesta variable intervé en els indicadors que presenten les dades amb la unitat 'per habitant', i per tant condiciona el resultat final. També influeix significativament el fet que Barcelona sigui un pol d'atracció de persones de pas (turistes, estudiants temporals) i de persones no residents que hi treballen o estudien, ja que tot i no estar reflectits en les dades de població sí tenen un impacte sobre el resultat final de determinats indicadors.

Tendències positives

La valoració dels indicadors s'ha fet considerant dues variables: d'una banda, l'evolució respecte l'any anterior, i de l'altra, la tendència general en els darrers anys. D'aquesta manera, s'han volgut corregir les fluctuacions puntuals que fan valorar negativament o positivament un indicador quan en realitat la tendència a mig termini és l'oposada.

Això ha permès constatar que, si bé els indicadors (i subindicadors) que milloren respecte el 2007 són 14 (un 41,2%), quan l'anàlisi es fa en perspectiva la millora augmenta fins a 19 (el 55,9%). En relació amb els indicadors que empitjoren, han estat 6 els que han mostrat dades negatives en comparació amb l'any anterior (17,6%), valor inferior al del nombre que experimenten una tendència a la baixa si es tenen en compte els darrers anys (9 indicadors, 26,5%).

Relació d'indicadors de l'Agenda 21 de Barcelona (per objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat)

Protegir els espais lliures i la biodiversitat i ampliar el verd urbà

- 1 - Superfície verda per habitant
- 2 - Biodiversitat de les aus

Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat

- 3 - Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics
- 4 - Índex de renovació urbana

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor

- 5 - Mode de desplaçament de la població
- 6 - Proporció de l'espai viari amb prioritat per a vianants

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable

- 7 - Nivell de contaminació acústica
- 8 - Qualitat ambiental de les platges
- 9 - Qualitat de l'aire
- 10 - Esperança de vida en néixer

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables

- 11 - Consum total d'aigua per habitant
- 12 - Consum d'aigua freàtica per a serveis municipals
- 13 - Consum d'energia d'origen renovable

Reduir la producció de residus i fomentar la reutilització i el reciclatge

- 14 - Generació de residus sòlids urbans
- 15 - Recollida de matèria orgànica
- 16 - Recollida selectiva de residus

Augmentar la cohesió social, enfortint l'equitat i la participació

- 17 - Fracàs escolar
- 18 - Població amb estudis universitaris finalitzats
- 19 - Accessibilitat a l'habitatge
- 20 - Grau d'associacionisme

Potenciar l'activitat econòmica cap a un desenvolupament sostenible

- 21 - Nombre d'organitzacions amb certificació ambiental

Progressar mitjançant l'educació i la comunicació ambiental

- 22 - Nombre d'escoles que participen en projectes d'educació ambiental

Reduir l'impacte sobre el planeta i promoure la cooperació internacional

- 23 - Emissions de CO₂ equivalent anuals
- 24 - Nombre de punts de venda o consum de productes de comerç just

Indicador relacionat amb tots els objectius del Compromís

- 25 - Grau de satisfacció ciutadana
-

FITXES D'INDICADORS

Dades i tendències

► Indicador 1

Superfície verda per habitant

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 1

Protegir els espais lliures i la biodiversitat i ampliar el verd urbà (línies d'acció 1.3, 1.4 i 1.5).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa la superfície de la ciutat (en metres quadrats per habitant) ocupada per espais verds. El verd inclou les categories de verd urbà i verd forestal, segons la tipificació de Parcs i Jardins.

DADES ANY 2008

Superfície de verd: **28,75 km²**

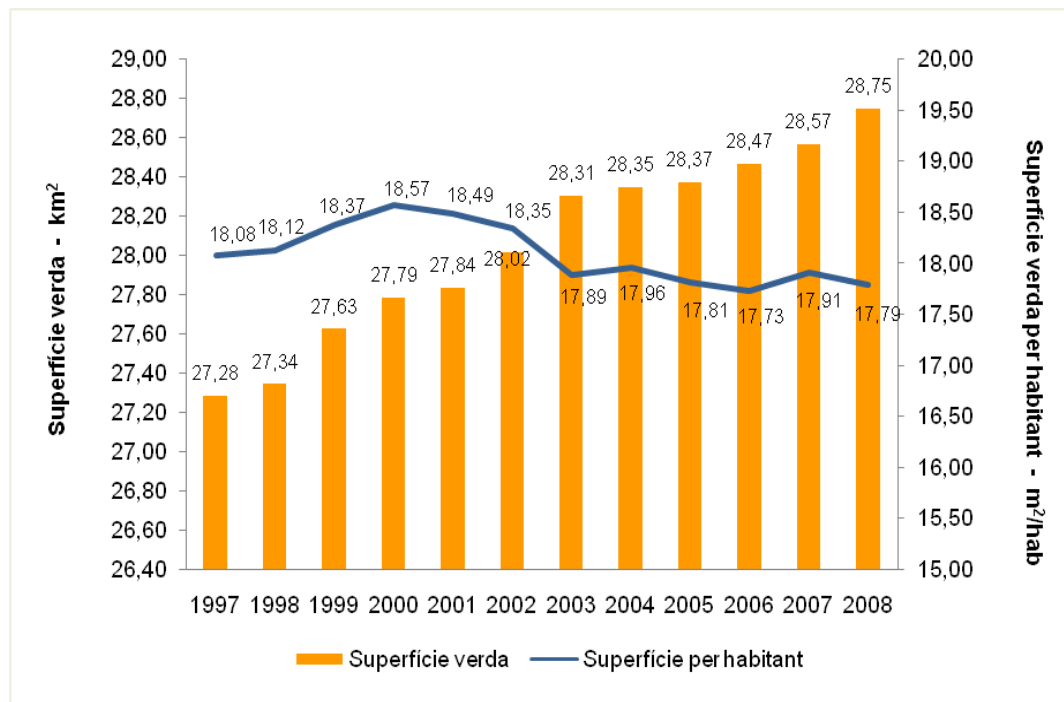
Superfície de verd per habitant: **17,79 m²/habitant**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1997-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: metres quadrats per habitant (m²/hab)

Periodicitat: anual

Població a 1 de gener de 2008: 1.615.908 habitants

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORAMENT DE L'INDICADOR

La superfície verda per habitant s'ha mantingut estable en els darrers anys amb una lleugera tendència a la baixa, tot i l'increment de la superfície verda total.

Així, mentre l'any 2008 la superfície verda total va arribar als 28,75 km², xifra que representa un augment del 0,6% respecte l'any anterior, la superfície verda per habitant s'ha reduït en 0,12 m² degut a l'augment de la població (més de 20.000 persones des del 2007).

Des de l'any 1997, la superfície verda total s'ha incrementat en 1,47 km² (147 hectàrees), un 5%, si bé l'augment progressiu de la població (en més de 100.000 persones) ha comportat que la superfície per habitant hagi disminuït lleugerament.

Durant l'any 2008, els principals espais verds que es van crear van ser els següents:

- Via Favència (Plaça Karl Marx - Ronda de la Guineueta): 1, 83 hectàrees.
- Reforma del barri sud-oest del Besòs: 1,02 hectàrees.
- Jardins dels Drets Humans: 1,3 hectàrees
- Jardins de Teodor Roviralta: 0,74 hectàrees

► Indicador 2

Biodiversitat de les aus

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 1

Protegir els espais lliures i la biodiversitat i ampliar el verd urbà (línia d'acció 1.5).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Els ocells són un bon indicador de la qualitat ambiental urbana. Per tal de disposar de dades actualitzades i en continu sobre la diversitat d'ocells a Barcelona, així com per facilitar la comparativa amb els resultats d'altres estudis realitzats al país, s'ha actualitzat i modificat la metodologia del programa TRIM, en base a espècies i exemplars d'ocells identificats en 11 recorreguts de 3 km. La sistemàtica adoptada és la mateixa que s'empra en el programa de Seguiment d'Ocells Comuns de Catalunya (SOCC).

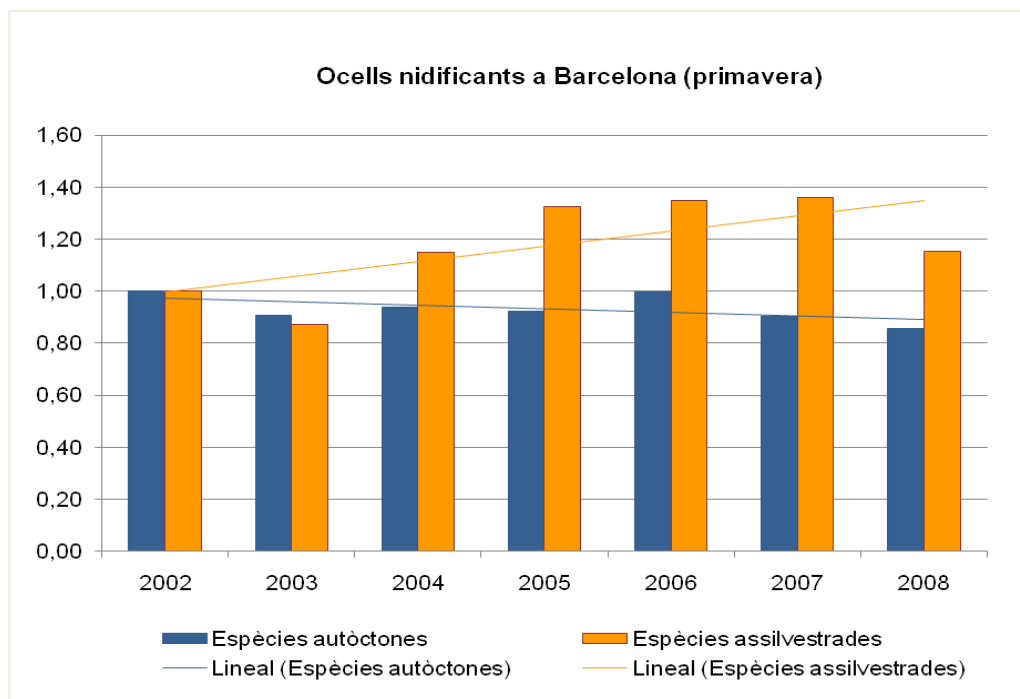
DADES ANY 2008

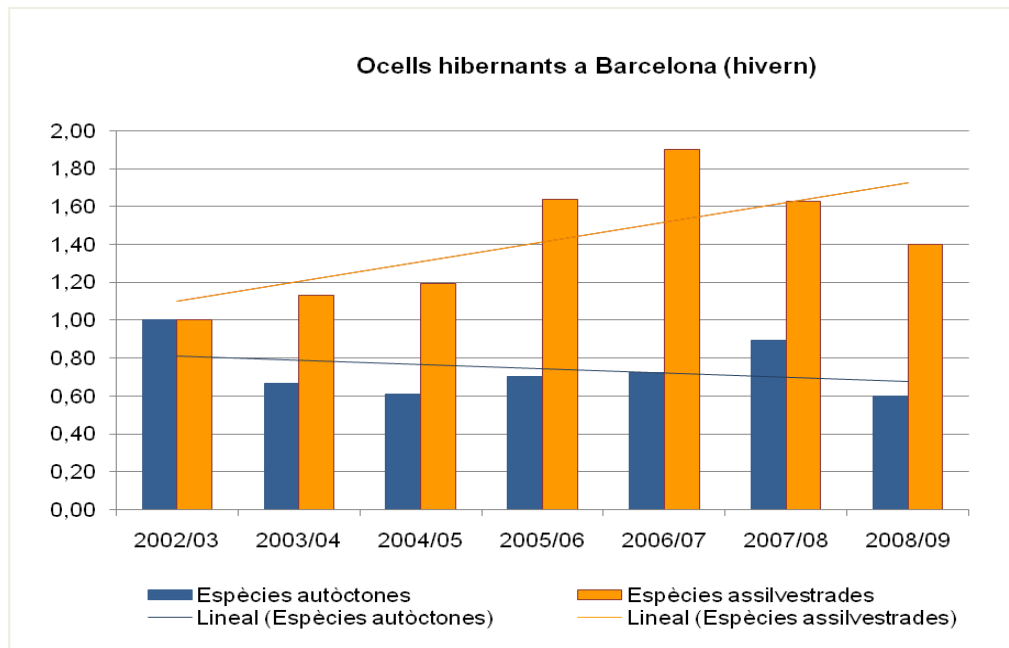
- 2.1 - Espècies autòctones: *veure gràfic*
- 2.2 - Espècies assilvestrades: *veure gràfic*

TENDÈNCIA DESITJADA

- Augmentar (↑)
- Disminuir (↓)

EVOLUCIÓ 2002-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: diferències respecte al nivell de referència de l'any 2002 (=1)

Periodicitat: anual

Font: Universitat de Barcelona. Institut Català d'Ornitologia.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

A Barcelona, durant el 2008 es van realitzar dues campanyes d'identificació d'ocells -una a l'hivern i una a la primavera-, a partir dels contactes ornitològics realitzats al llarg d'onze recorreguts. Amb relació als ocells nidificants, s'observa una tendència a la baixa el darrer any, tant pel que fa a les espècies autòctones com a les assilvestrades. Pel que fa als ocells hibernants, continua la tendència a la baixa apuntada l'any 2007 en les espècies autòctones.

Aquesta evolució, tanmateix, ha de ser considerada com a provisional ja que es compta només amb 6 anys de dades, que no són suficients per a definir una tendència com a estadísticament significativa. La disminució general d'espais agrícoles i l'augment de gossos i gats segurament són factors importants en la disminució dels ocells indígenes.

Cal dir que des de l'any 2007 s'ha modificat el càlcul dels indicadors, i per obtenir un índex robust, repetible i comparable amb dades d'altres indrets, s'han exclòs els falciots de l'índex final i s'ha utilitzat el programa TRIM utilitzat a tota Europa per a calcular les tendències temporals en la mida poblacional dels ocells comuns. Aquest programa fa servir com a element de comparació un any de referència al que dóna el valor 1 (en aquest cas el 2002). En funció de les tendències del comportament poblacional de les espècies (a totes els atorga el mateix pes), l'índex puja o baixa.

► Indicador 3

Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT nº 2

Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat (línia d'acció 2.2).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Percentatge de població que té accés a 1, 2, 3, 4 o 5 serveis acumulats de la xarxa d'utilització pública a menys de 300 metres: espais públics o oberts; transport urbà; punts de brossa neta; centres d'educació infantil, primària o secundària; centres d'atenció sanitària (CAPs i hospitals).

L'actualització d'aquest indicador és quadriennal atès que els canvis es produeixen lentament. Fins ara l'actualització era triennal però s'ha considerat que els canvis són més perceptibles cada quatre anys.

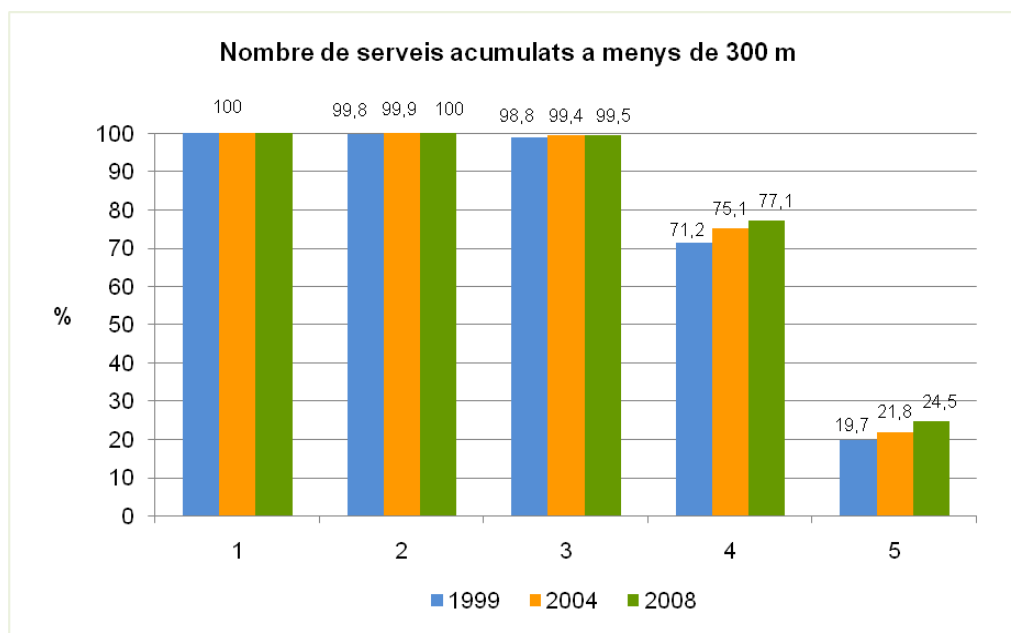
DADES ANY 2008

Accessibilitat a 1 servei: **100%**
 Accessibilitat a 2 serveis: **100%**
 Accessibilitat a 3 serveis: **99,5%**
 Accessibilitat a 4 serveis: **77,1%**
 Accessibilitat a 5 serveis: **24,5%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1999-2008

Accessibilitat als diferents serveis per separat (%)

SERVEIS	2001	2004	2008
Espais oberts a 300 m	99,4	99,5	99,4
Transport urbà a 300 m	98,7	98,7	99,9
Punts de brossa neta a 300 m	99,9	99,2	99,2
Centres educatius a 300 m	62,7	68,5	67,3
Centre d'atenció sanitària a 300 m	28,8	28,1	34,2

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: %

Periodicitat: quadriennal

Font: Ajuntament de Barcelona. Agència d'Ecologia Urbana, a partir de diverses fonts.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

En general, els ciutadans de Barcelona tenen cada vegada un millor accés als serveis bàsics; és a dir, han de recórrer distàncies inferiors per arribar a la xarxa pública de transport, centres sanitaris, centres escolars, etc.

Les dades de 2008 mostren que gairebé el 100% de la població té accés a tres serveis a menys de 300 metres, un 77% a quatre (ha augmentat 2 punts respecte al 2004 i gairebé sis respecte al 1999) i un 24,5% a cinc serveis (ha millorat un 2,7% respecte al 2004 i prop d'un 5% respecte al 1999). L'evolució global, per tant, és positiva.

Les dades també posen de manifest que l'accessibilitat als centres d'atenció sanitària segueix sent reduïda, tot i la millora produïda en els darrers quatre anys (34,2% el 2008, i 28,1% el 2004), mentre que l'accessibilitat als centres educatius empitjora lleugerament (67,3% el 2008 i 68,5% el 2004).

L'accessibilitat als espais oberts, també a menys de 300 metres, és del 99,4%; al transport urbà, del 99,9%; i als punts de brossa neta, del 99,2%, valors pràcticament idèntics als de l'any 2004.

L'any 2008, la població servida per serveis sanitaris ha augmentat perquè s'han incorporat en els càlculs els hospitals que no són públics, però que treballen pel Servei Català de la Salut, i s'inclouen hospitals com el de Sant Pau o l'Hospital Dos de Maig.

► Indicador 4

Índex de renovació urbana

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT nº 2

Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat (línia d'acció 2.1).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el nombre d'habitatges reformats i de nova construcció amb relació a la població total de l'any, representat en milers d'habitants.

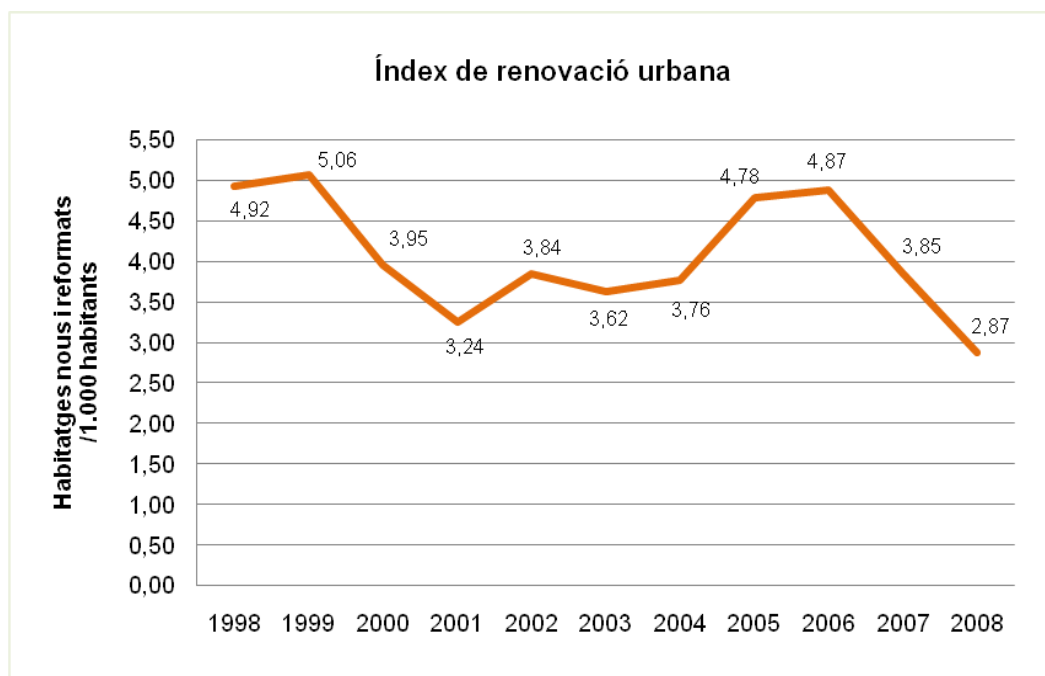
DADES ANY 2008

Índex de renovació urbana: **2,87**
- habitatges nous: 3.135
- habitatges de reforma i/o ampliació: 1.516

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1998-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: habitatges/1.000 habitants

Periodicitat: anual

Població a 1 de gener de 2008: 1.615.908 habitants

Font: Ajuntament de Barcelona. Barcelona Economia.

COMPORAMENT DE L'INDICADOR

Es considera una dada positiva que l'índex de renovació urbana experimenti en el transcurs dels anys un augment moderat, fet que indica que els habitatges s'estan mantenint en condicions adequades. En canvi, una disminució considerable de l'indicador -com ha succeït en els darrers dos anys- posa de manifest l'envelliment de la ciutat amb tots els inconvenients que aquest deteriorament suposa.

L'any 2008, l'índex de renovació urbana es va situar en 2,87, gairebé un punt per sota del 2007 i dos per sota del 2006. Les davallades dels anys 2007 i 2008 evidencien l'estancament del sector de la construcció, que es manifesta en la contínua reducció del nombre de llicències d'obra atorgades i en la disminució dels metres quadrats de nova construcció.

Aquest estancament es produeix, principalment, en el sector dels habitatges de nova construcció, ja que les reformes i/o ampliacions han crescut de 1.367 a 1.516. Les prioritats del programa de rehabilitació del parc d'habitatges estan centrades principalment a barris i àrees d'atenció especial, a la reforma urbana per patologies estructurals, a la remodelació urbana per millora urbanística i al foment de la rehabilitació d'habitatges en sòl urbà consolidat, tot donant prioritat al lloguer.

L'any 2007, el repartiment percentual entre habitatges nous i de reforma va ser de 77,7% i 22,3%, respectivament. L'any 2008, va ser, en canvi, de 67,4% i 32,6%, respectivament.

► Indicador 5

Mode de desplaçament de la població

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT nº 3

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor
(línies d'acció 3.3, 3.5, 3.6 i 3.10).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el mitjà de desplaçament que els ciutadans de Barcelona fan servir per als seus desplaçaments quotidians, considerant els viatges interns de més de 5 minuts. Per etapa s'entén la fracció modal (mitjans de transport) en la que es divideix un desplaçament i que comporta un canvi de transport (sempre major a cinc minuts).

La categoria transport públic inclou metro, autobús, tren, autocar i taxi. La categoria transport privat inclou cotxe, moto, furgoneta i camió.

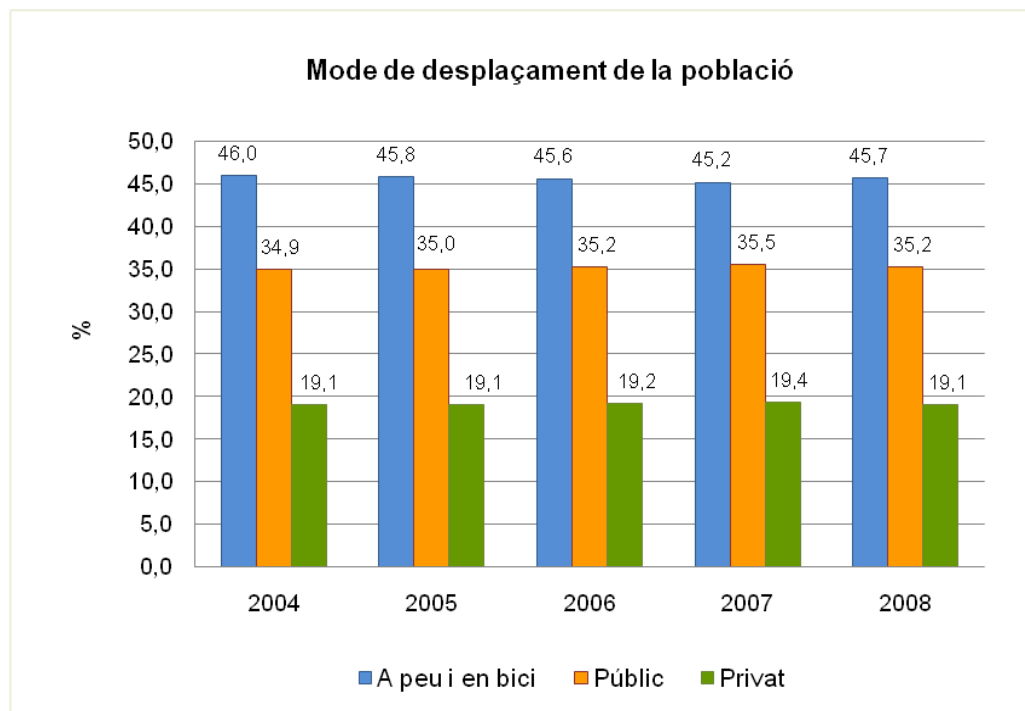
DADES ANY 2008

A peu i en bici: **45,72%**
Transport públic: **35,16%**
Transport privat: **19,12%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)
Augmentar (↑)
Disminuir (↓)

EVOLUCIÓ 2004-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: %

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat.

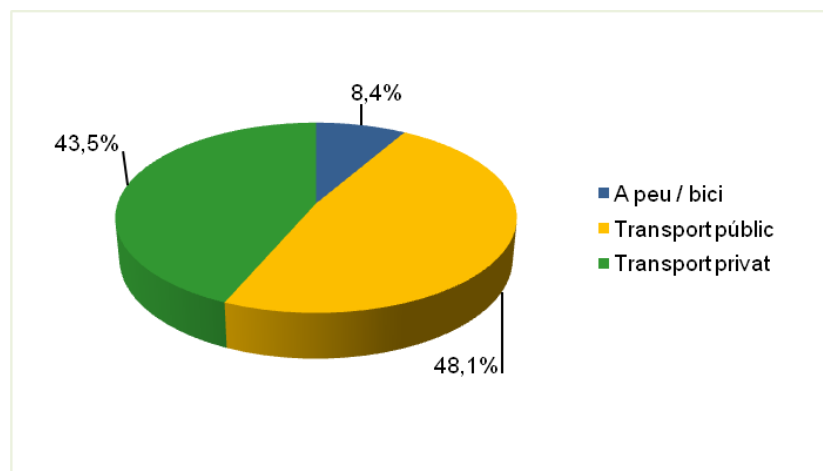
COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

El repartiment modal dels desplaçaments interns a Barcelona ha mantingut un comportament estable des de l'any 2004. Això no obstant, el 2008 ha estat un any diferent als anteriors ja que el nombre de desplaçaments interns totals ha disminuït en relació amb el 2007, probablement degut a la crisi econòmica.

Aquesta reducció, a més, ha estat concentrada als mitjans de transport motoritzats (públic i privat), atès que el mode *A peu i en bicicleta* ha augmentat en valors absoluts arran del gran creixement de l'ús de la bicicleta, com ja va succeir el 2007.

Pel que fa als desplaçaments de connexió intermunicipals, els tres modes han disminuït en valors absoluts, si bé el transport públic col·lectiu ha guanyat pes en front al transport privat, i la mobilitat a peu i en bicicleta es manté pràcticament igual.

Desplaçaments intermunicipals (2008)

► Indicador 6

Proporció de l'espai viari amb prioritat per a vianants

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 3

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor
(línia d'acció 3.2).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa la proporció de la superfície de zones i carrers amb prioritat de vianants, respecte a la superfície total de l'espai viari urbà.

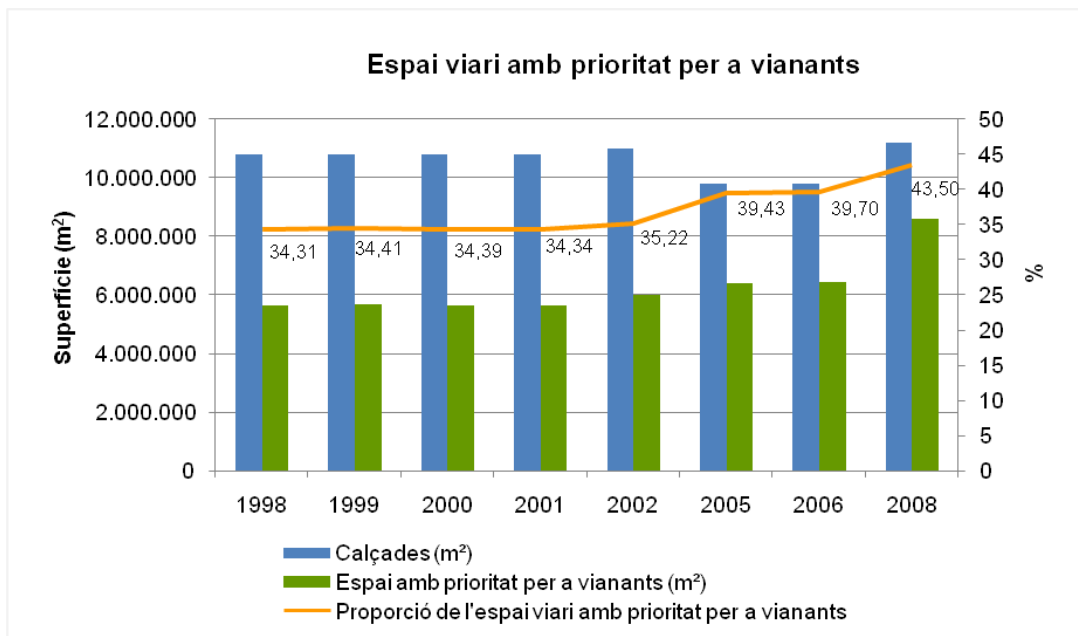
DADES ANY 2008

Espai per a vianants: **43,50%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1998-2008

No es disposa de dades dels anys 2003, 2004 i 2007.

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: %

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

La superfície de l'espai viari amb prioritat per a vianants continua la tendència a l'alça dels darrers anys a Barcelona. L'any 2008, la proporció va ser del 43,50%, 3,8 punts més que l'any 2006.

Els espais amb prioritat per a vianants corresponen a dos tipus de zones: les de vianants, d'ús exclusiu per a les persones que es desplacen a peu i amb restricció als vehicles a motor, i les zones de convivència o de prioritat invertida, on el vianant té sempre prioritat i la velocitat màxima permesa dels vehicles és de 20 km/h.

► Indicador 7

Nivell de contaminació acústica

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable (línies d'acció 4.6 i 4.7).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el nivell de soroll en funció de dos paràmetres: longitud de carrer i població.

7.1 - Expressa la longitud de carrer (incloent-hi les places) exposada durant el període dia-vespre-nit ponderat (L_{den}) per als següents rangs: <60 dB(A); 60-65 dB(A); 65-70 dB(A); >70 dB(A).

7.2 - Distribució de la població exposada durant el període dia-vespre-nit ponderat (L_{den}) per als següents rangs: <60 dB(A); 60-65 dB(A); 65-70 dB(A); >70 dB(A).

[L_{den} : dia, de 7 a 21 hores; vespre, de 21 a 23 hores ponderat amb +5 dB(A); nit, de 23 a 7 hores ponderat amb +10 dB(A)]

DADES ANY 2006

7.1 - Longitud de carrer exposada > 65 dB: **53,8%**

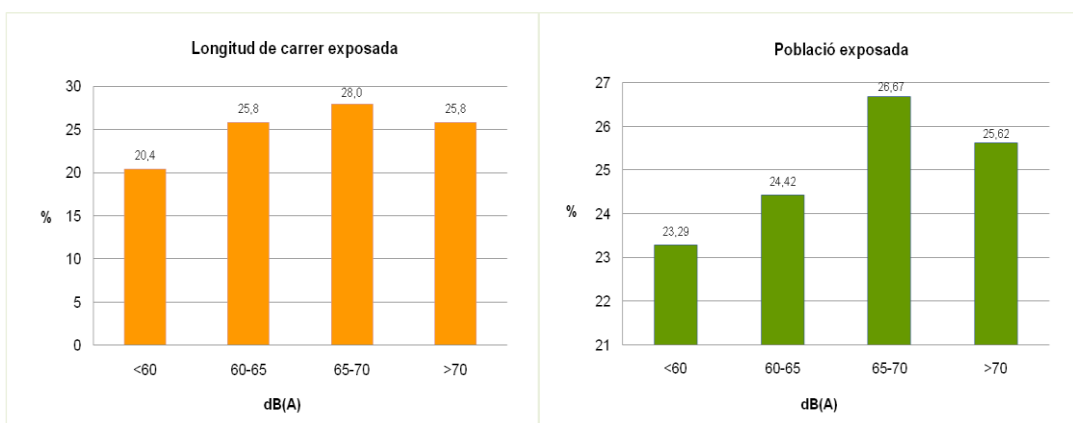
7.2 - Població exposada > 65 dB: **52,28%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Disminuir (↓)

Disminuir (↓)

SITUACIÓ 2006

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitats: % de dB(A)

Periodicitat: la propera revisió del Mapa Estratègic de Soroll es realitzarà el 2012.

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORAMENT DE L'INDICADOR

El Mapa de Soroll determina la situació acústica i representa gràficament sobre plànol el nivell de soroll a cada tram de carrer. Del Mapa Estratègic de Soroll 2006 es desprèn que la població total que viu en unes condicions acústiques bones, per sota dels 60 dBA, és d'un 23,29%. En zones de sensibilitat acústica moderada, amb valors entre els 60 i els 65 dBA, es troba un 24,42% de la població. La resta es troba amb nivells acústics entre els 65 i 75 dBA.

Per conèixer la distribució respecte el territori es considera també la longitud de carrer exposada a cada rang de soroll. Així, de manera anàloga als percentatges de població i per metres lineals de carrer, els valors de longitud exposada predominants es troben entre els 65 i 70 dBA.

Cal considerar també que l'índex Lden, que es refereix al període dia-vespre-nit ponderat, penalitza el vespre (a més a més de la nit) i, per tant, això afecta ciutats com Barcelona on el nivell d'activitat es manté fins passades les 22h. Resumint es pot dir que Barcelona, com altres ciutats europees, té uns nivells apreciables de soroll, fruit de la convivència d'usos, d'un ús intensiu del carrer i, sobretot, del trànsit.

► Indicador 8

Qualitat ambiental de les platges

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable (línia d'acció 4.3).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa la qualitat ambiental de les platges de Barcelona en funció de dos paràmetres: concentració de bacteris indicadors (fins l'any 2007, coliformes fecals; a partir del 2008, *Escherichia coli*, d'acord amb la normativa europea i espanyola recent), i índex d'aspecte visual de la sorra i del mar.

DADES ANY 2008

8.1 - Concentració d'*Escherichia coli*: valors inferior i superior del percentil 90 obtinguts a la temporada: **29-189 UCF/100 ml**

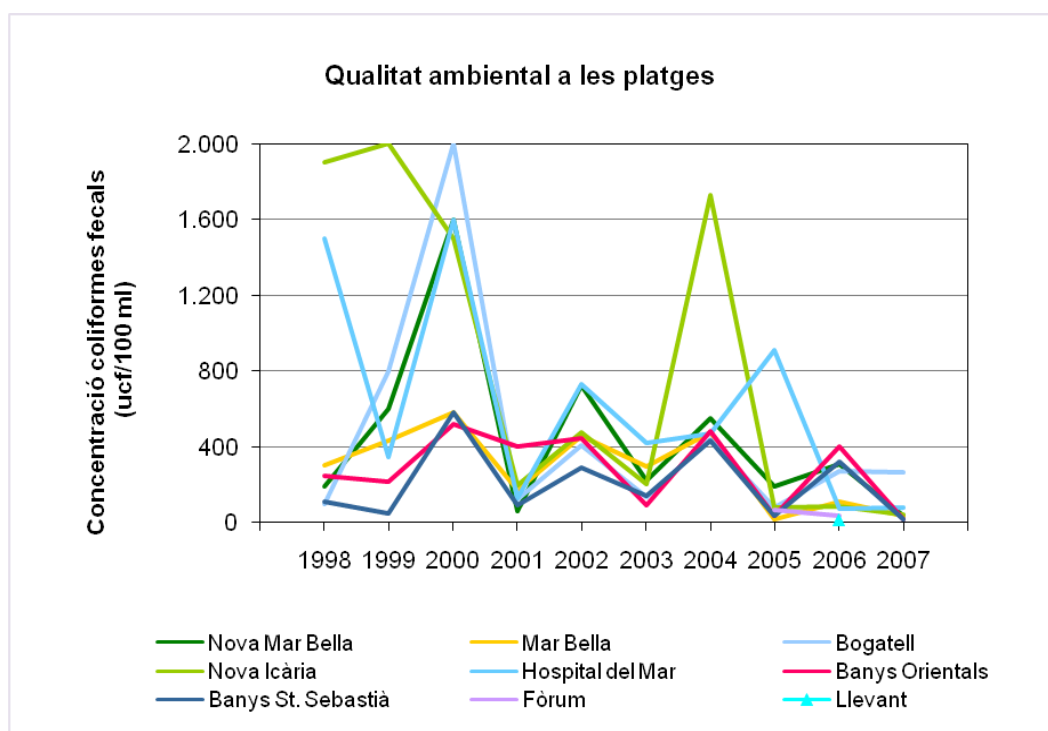
8.2 - Índex d'aspecte visual de la sorra i del mar: **96%** d'inspeccions visuals bones

TENDÈNCIA DESITJADA

Disminuir (↓)

Augmentar (↑)

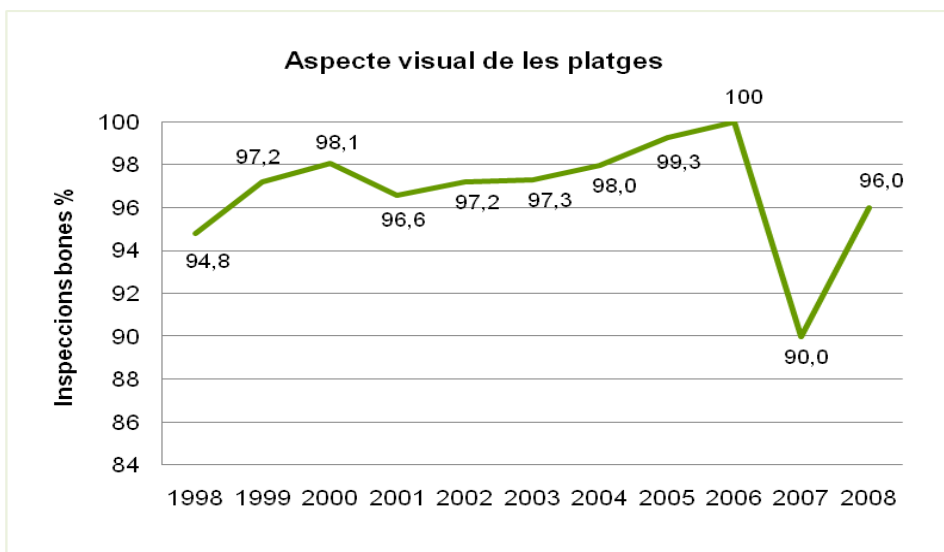
EVOLUCIÓ 1998-2007 I DADES 2008

Concentració d'*Escherichia coli* (2008)

PLATJA	PERCENTIL 95 (P95 EC)	PERCENTIL 90 (P90 EC)	QUALITAT
Bogatell	76	46	Excel·lent
Forum	48	29	Excel·lent
Llevant	125	75	Excel·lent
Nova Mar Bella	135	79	Excel·lent
Mar Bella	84	52	Excel·lent
Nova Icària	166	99	Bona
Hospital del Mar	127	75	Excel·lent
Banyes Orientals	74	49	Excel·lent
Banyes Sant Sebastià	86	56	Excel·lent

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat 8.1: UCF/100 ml (concentració d'*Escherichia coli*)

Valor suficient segons la legislació vigent: Percentil 90: <500 UCF/100 ml (RD 1341/2007)

Unitat 8.2: % d'inspeccions visuals amb absència o presència poc important de sòlids flotants, olis/escumes, residus de banyistes, residus de mar (índex mesurable de maig a octubre).

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.

COMPORTEMENT DE L'INDICADOR

L'any 2008 ha canviat la metodologia per a determinar la qualitat de l'aigua de bany, ja que el bacteri indicador ha passat a ser l'*Escherichia coli* enlloc dels coliformes fecals, d'acord amb el RD 1341/2007, sobre la gestió de la qualitat de les aigües de bany. Això fa que les dades obtingudes el 2008 no siguin comparables amb les dels anys anteriors. En general, però, es constata que es mantenen uns bons nivells de qualitat, ja que estan per sota del valor límit.

Pel que fa a la qualitat de l'aspecte de la sorra, l'índex ha augmentat de forma significativa respecte el 2007 (6%). Tanmateix, cal tenir en compte que el resultat final és fruit d'una anàlisi visual subjectiva.

► Indicador 9

Qualitat de l'aire

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable (línia d'acció 4.1).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa la qualitat de l'aire en funció de dos paràmetres: la concentració de nivells d'ozó (O₃) i la mitjana anual dels valors horaris de concentració d'NO₂.

DADES ANY 2008

TENDÈNCIA DESITJADA

9.1 - Nivells d'ozó en el màxim horari: **168 µg/m³**

Disminuir (↓)

9.2 - Mitjana anual dels valors horaris d'NO₂: **50,19 µg/m³**

Disminuir (↓)

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat 9.1: micrograms per m³ (µg/m³) d'ozó

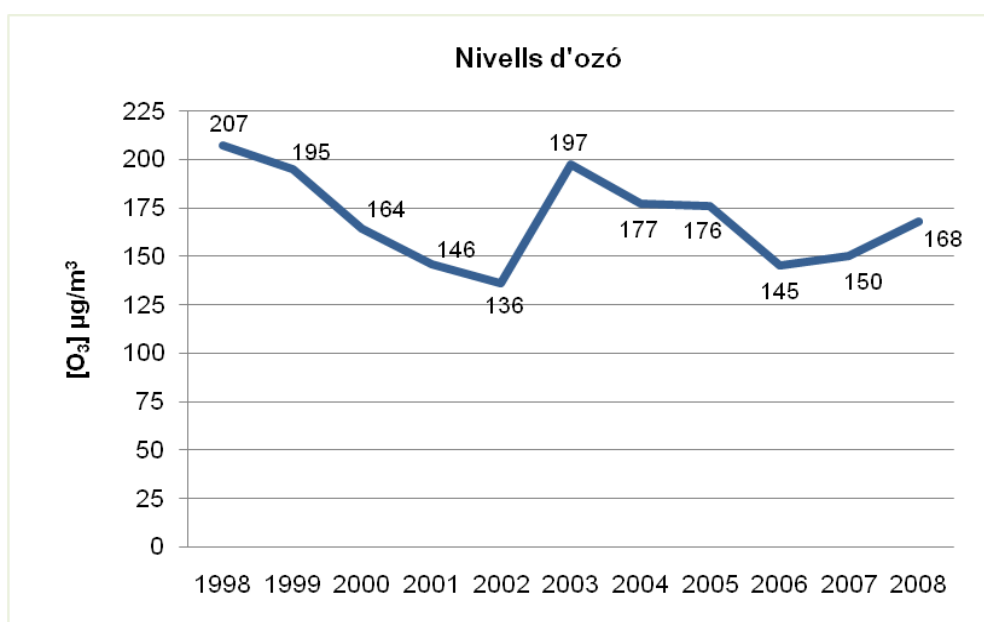
El nivell lliandar d'informació a la població (LIP) és de 180 µg/m³ mitjana horària

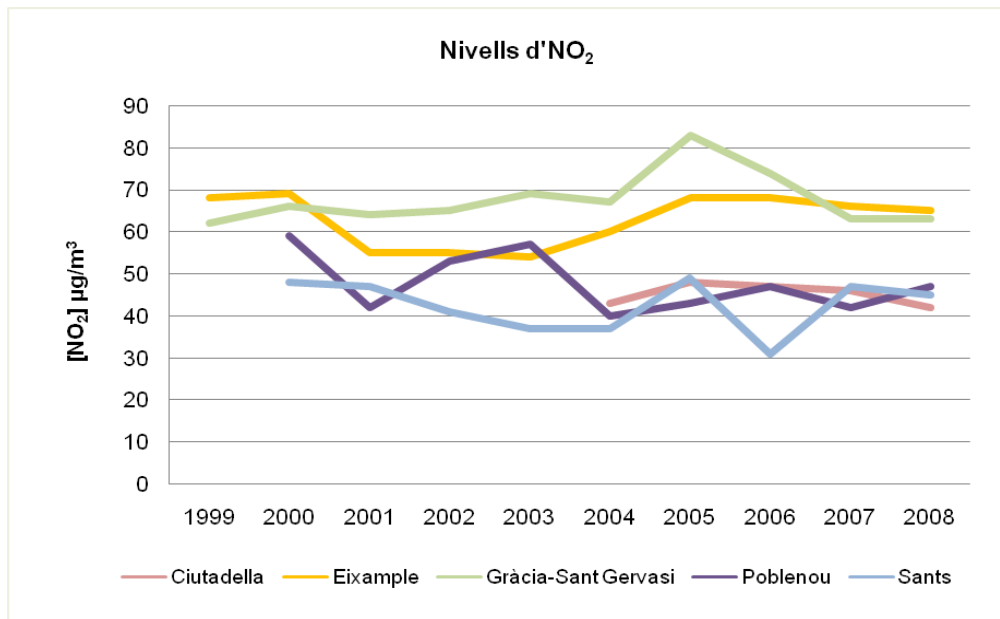
Unitat 9.2: micrograms per m³ (µg/m³) d'NO₂

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.

EVOLUCIÓ 1998-2008

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

L'any 2008, la xarxa de vigilància de la qualitat de l'aire va millorar amb la incorporació d'una nova estació de fons urbà situada al Parc de la Vall d'Hebron, fet que va influir en els valors finals. La dada corresponent a aquesta estació l'any 2008 va ser de 36 NO₂ µg/m³.

El màxim horari d'ozó (O₃) va ser de 168 µg/m³ a l'estació de mesura, precisament, del Parc de la Vall d'Hebron. Aquest màxim és superior al de 2007. Cal tenir en compte que els màxims horaris d'aquest contaminant secundari es donen a les estacions de fons urbà i a sotavent dels vents dominants, fet que explica la situació d'aquest nivell màxim. L'any 2008 no es va superar el líndar horari d'informació a la població (180 µg/m³) en cap de les estacions urbanes, tot seguint la tendència dels darrers quatre anys.

En relació amb l'NO₂, la mitjana anual va ser de 50,19 µg/m³, xifra inferior a la del 2007 (53,7 µg/m³). Els nivells de fons a la ciutat (estacions de Ciutadella i Parc de la Vall d'Hebron) van ser inferiors també al valor tolerat (44 µg/m³), però el van superar a totes les estacions de trànsit. Això no obstant, cap de les estacions va ultrapassar el nombre de superacions permeses del valor límit horari vigent a partir del 2010. Les mitjanes anuals de les estacions de trànsit es van mantenir estables. Hi va haver igualment un descens generalitzat del nombre de superacions del valor límit horari respecte el 2007.

► Indicador 10

Esperança de vida en néixer

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT nº 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable (línia d'acció 4.9).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa la quantitat mitjana d'anys que les persones nascudes en un determinat any poden arribar a viure.

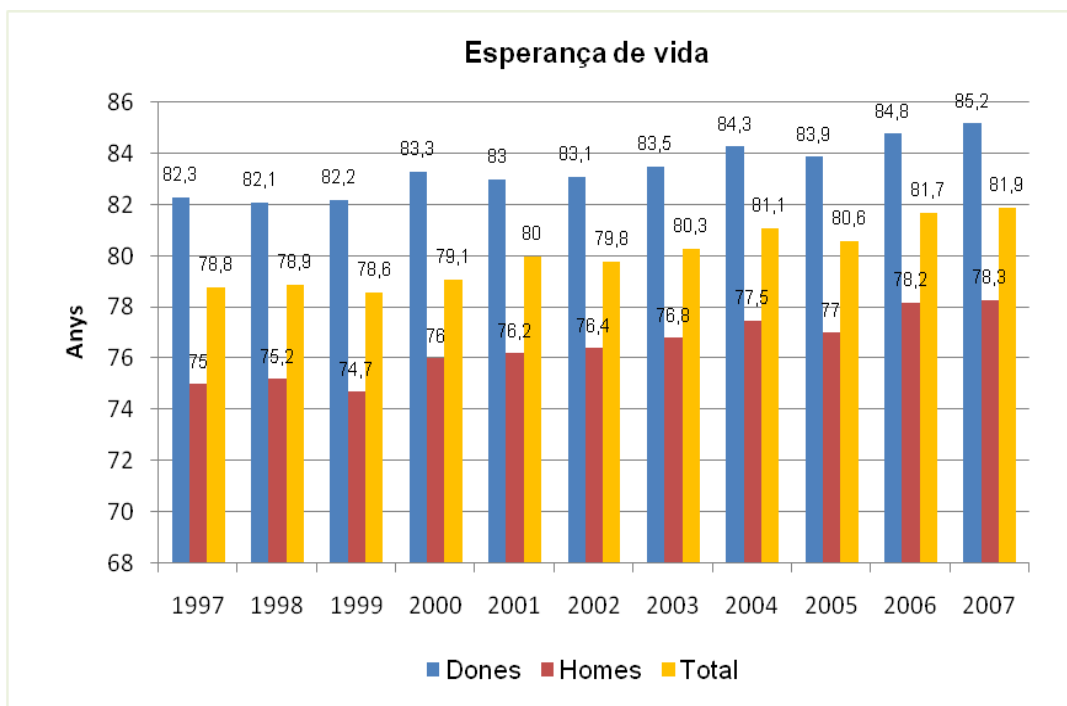
DADES ANY 2007

Total: **81,9 anys**
Homes: **78,3 anys**
Dones: **85,2 anys**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1999-2007

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: anys

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

L'esperança de vida dels ciutadans de Barcelona continua la tendència a l'alça, ja que en els darrers deu anys ho ha fet en 3,1 anys (de 78,8 a 81,9), i en els darrers vint en 4,5 anys (77,4 l'any 1987).

L'any 2007, concretament, va assolir els valors de 78,3 anys pels homes i 85,2 per les dones, xifres similars a les de Catalunya, superiors a les de l'Estat espanyol i de les més altes de la Unió Europea. Cal tenir en compte, de tota manera, que l'esperança de vida és un indicador que es pot obtenir a partir de diferents mètodes i estimacions, per la qual cosa no són del tot comparables, ja que no utilitzen la mateixa metodologia de càlcul.

► Indicador 11

Consum total d'aigua per habitant

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables
(línia d'acció 5.2).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el consum anual d'aigua del conjunt de sectors de la ciutat (domèstic, comercial, industrial i dels serveis municipals) per habitant i dia, així com la tendència en el consum en els darrers deu anys.

DADES ANY 2008

Consum total d'aigua per habitant i dia: **169,9 l/hab·dia**

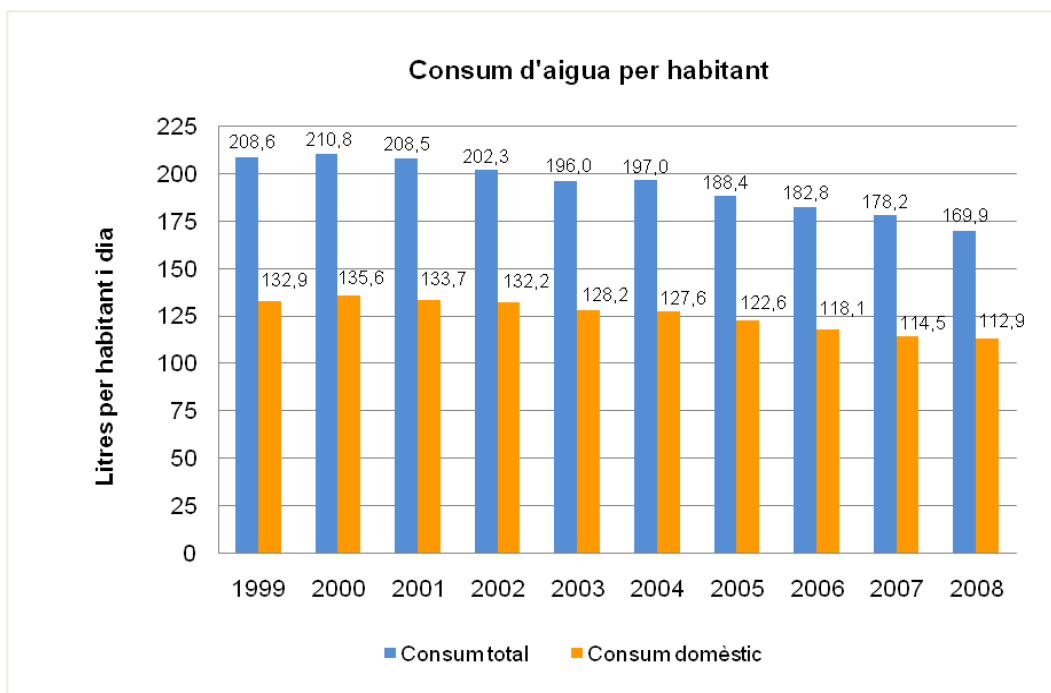
Consum domèstic per habitant i dia: **112,9 l/hab·dia**

TENDÈNCIA DESITJADA

Disminuir (↓)

Disminuir (↓)

EVOLUCIÓ 1999-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: litres per habitant i dia (l/hab-dia)

Periodicitat: anual

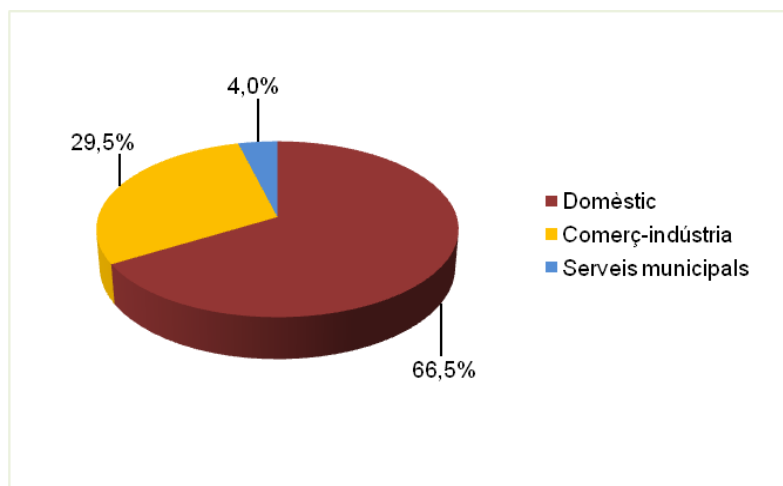
Font: Societat General d'Aigües de Barcelona, SA (AGBAR).

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

El consum d'aigua ha seguit una tendència a la baixa en els darrers deu anys. Així, des de l'any 1999, el consum total d'aigua s'ha reduït en un 18,6% (38,7 l/hab-dia menys); un 4,6% respecte l'any 2007 (8,3 l/hab-dia menys). El consum domèstic ho ha fet en un 15% des del 1999 (20 l/hab-dia menys); un 1,4% respecte el 2007 (1,6 l/hab-dia menys).

Globalment, i per sectors, el domèstic és el que té una major demanda d'aigua a Barcelona, ja que representa el 66,5% del total (100,1 milions de m³, l'any 2008). El comerç i la indústria consumeixen el 29,5% de l'aigua, i els serveis de l'Ajuntament el 4%.

Consum per sectors (2008)

► Indicador 12

Consum d'aigua freàtica per a serveis municipals

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables
(línia d'acció 5.3).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el percentatge d'aigua d'origen freàtic que els serveis municipals utilitzen respecte el volum total d'aigua consumida (freàtica més aigua de xarxa).

Els usos municipals són el reg de parcs i jardins, la neteja viària, la neteja de clavegueram i les fonts ornamentals.

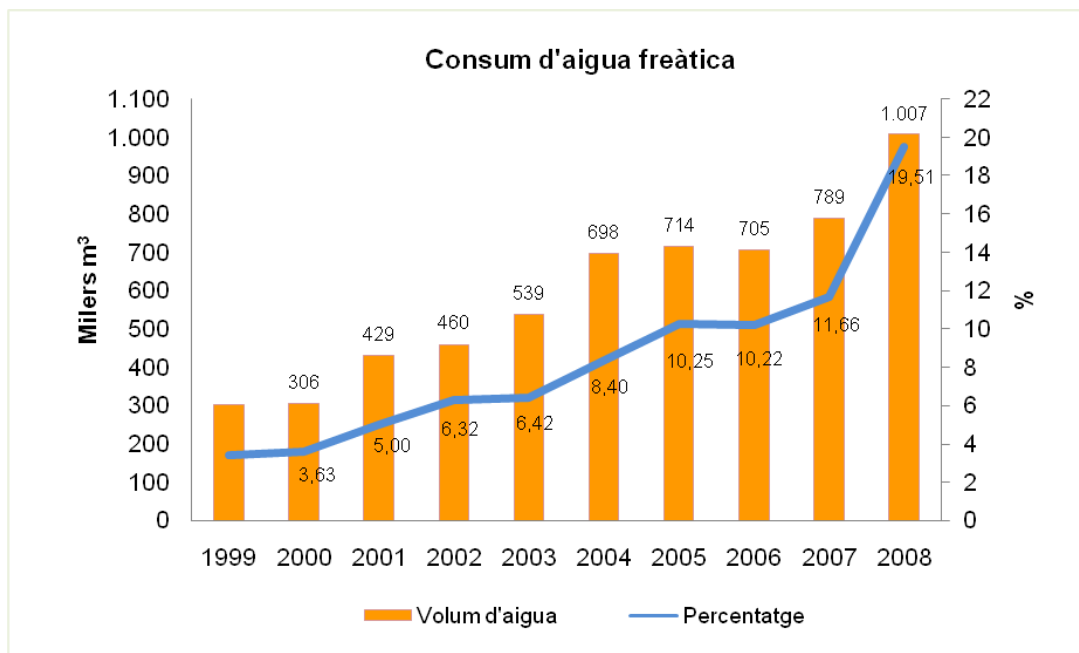
DADES ANY 2008

Volum total d'aigua freàtica: **1.007.000 m³**
Consum d'aigua freàtica sobre el total: **19,51%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1999-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: %

Periodicitat: anual

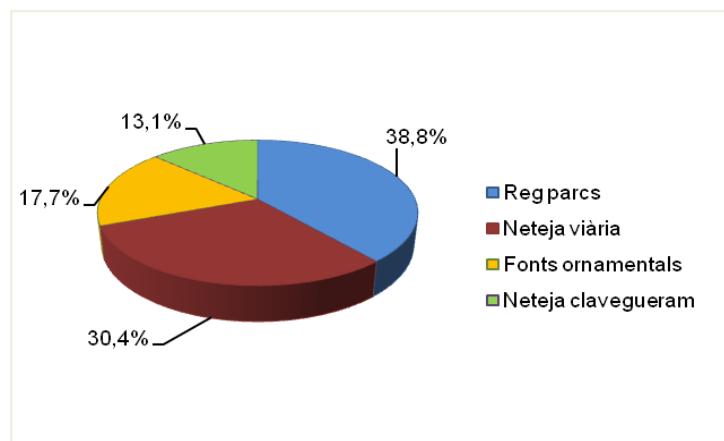
Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

El consum d'aigua freàtica per part dels serveis municipals continua creixent. L'any 2008, es van consumir 1.006.997 m³ d'aigua d'origen freàtic. Això representa gairebé un 20% del consum total d'aigua, que va ser de 5.145.966 m³.

Globalment, el consum ha augmentat un 234% des de l'any 1999, que va ser de 301.730 m³ (3,4% del consum total d'aigua). Respecte a l'any 2007, l'augment va ser de gairebé un 20% (841.700 m³). Per usos, el reg de parcs i jardins representa el 38,8%, la neteja viària el 30,4%, les fonts ornamentals el 17,7%, i la neteja del clavegueram el 13,1%.

Usos de l'aigua freàtica (2008)

Cal destacar la posada en servei del reg amb aigua freàtica dels jardins de la plaça de l'Armada, de Costa i Llobera i dels parterres del Castell de Montjuïc, així com l'inici de les obres de tancament de l'anella del Poblenou, i l'entrada en funcionament de dos nous hidrants al Poblenou.

► Indicador 13

Consum d'energia d'origen renovable

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables (línia d'acció 5.5).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el consum de fonts d'energia renovable en funció de dos paràmetres: percentatge d'energia primària d'origen renovable (fotovoltaica, eòlica, biomassa i solar tèrmica segons el mix català), i energia produïda a les instal·lacions de captació solar (tèrmica i fotovoltaica).

Es consideren com a instal·lacions de captació solar tant les que estan en fase de projecte com les ja implantades i que generen energia. Això és degut a què aquesta informació és la que realment gestiona l'Agència d'Energia de Barcelona i és més fiable que la que es donava en anys anteriors basada en estimacions.

DADES ANYS 2007/2008

TENDÈNCIA DESITJADA

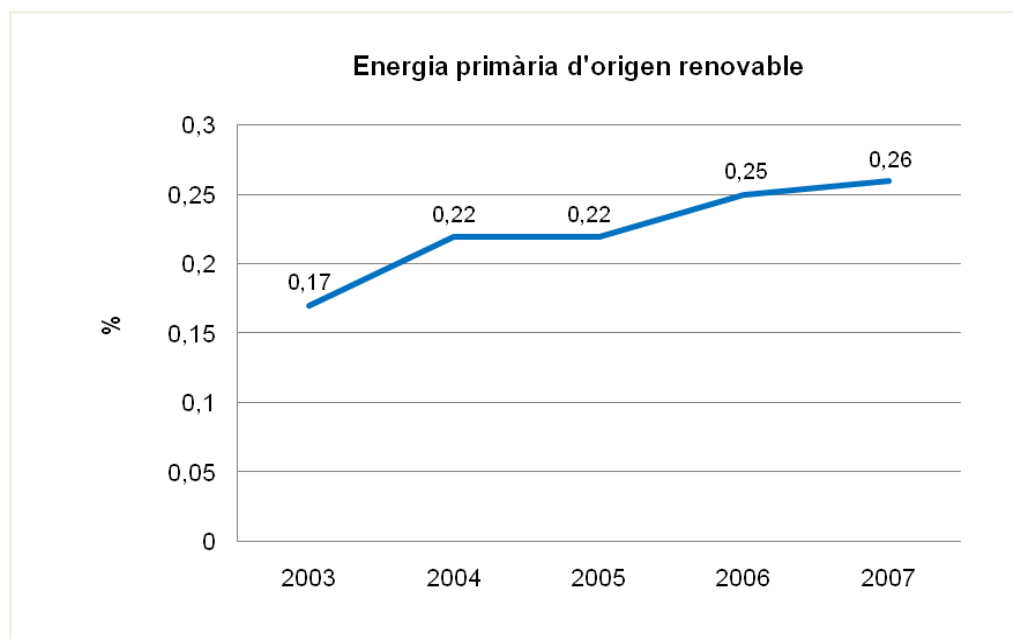
13.1 - Percentatge d'energia primària d'origen renovable (2007): **0,26%**

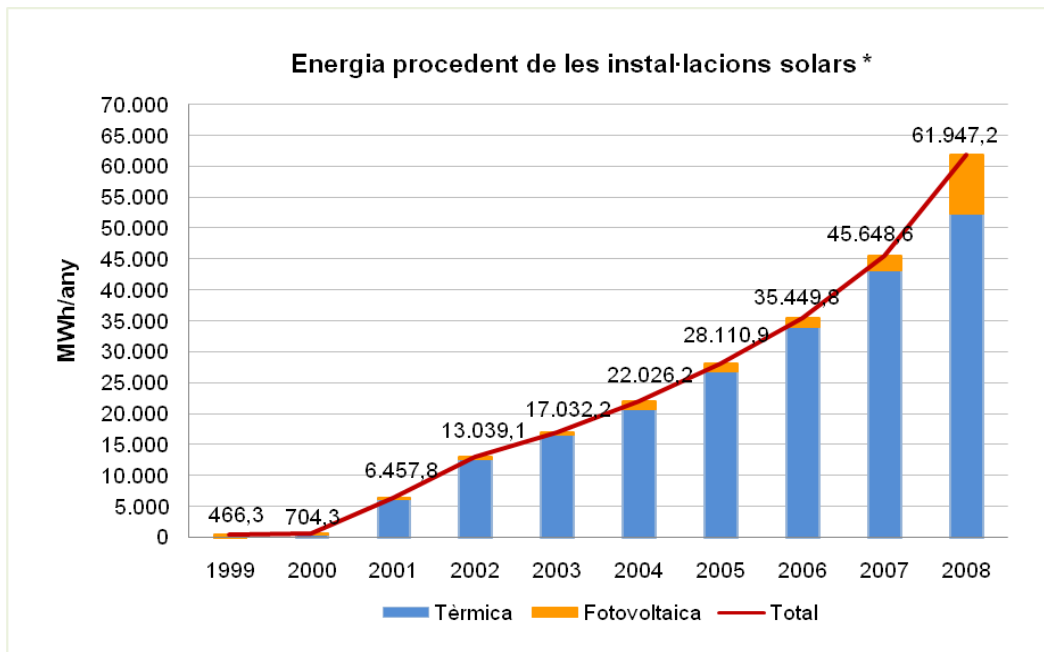
Augmentar (↑)

13.2 - Energia produïda a les instal·lacions solars (2008): **61.947,19 MWh/any**

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 2003-2007

* Segons projectes tramitats per l'Agència d'Energia de Barcelona

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat 13.1: % (consum d'energia primària d'origen renovable sobre el total d'energia primària consumida)

Unitat 13.2: MWh/any

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORAMENT DE L'INDICADOR

Malgrat que el consum d'energia final s'ha anat incrementant en els últims anys amb una taxa de creixement anual del 3,38% (període 1999-2006), la generació d'energia per mitjà de fonts renovables també ha anat en augment.

L'any 2007, el percentatge d'energia primària d'origen renovable va augmentar fins al 0,26%. L'any 1999, era només del 0,06%. Pel que fa a l'energia produïda a les instal·lacions solars, l'any 2008 es va arribar als 61.947,19 MWh, desglossats de la següent manera: 52.404,94 MWh/any d'energia solar tèrmica i 9.542,25 MWh/any d'energia solar fotovoltaica.

L'augment de la producció d'energia solar tèrmica respon al fet que la superfície instal·lada s'ha incrementat de forma significativa gràcies als marcs normatius que estableixen l'Ordenança Solar Tèrmica a Barcelona, i el Código Técnico de la Edificación (CTE) a nivell estatal. L'increment de producció elèctrica d'origen fotovoltaic es deu en gran mesura a l'entrada en funcionament d'instal·lacions promogudes per l'Ajuntament, així com al creixement que ha experimentat aquesta tecnologia els darrers 2 anys.

► Indicador 14

Generació de residus sòlids urbans

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge (línia d'acció 6.1).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa la quantitat de residus sòlids urbans generada per habitant i dia a Barcelona. Inclou la recollida indiferenciada, la recollida selectiva, altres recollides, residus de neteja viària i papereres.

DADES ANY 2008

Generació de residus urbans: **1,53 kg/hab·dia**

TENDÈNCIA DESITJADA

Disminuir (↓)

EVOLUCIÓ 1999-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: quilograms per habitant i dia (kg/hab·dia)

Periodicitat: anual

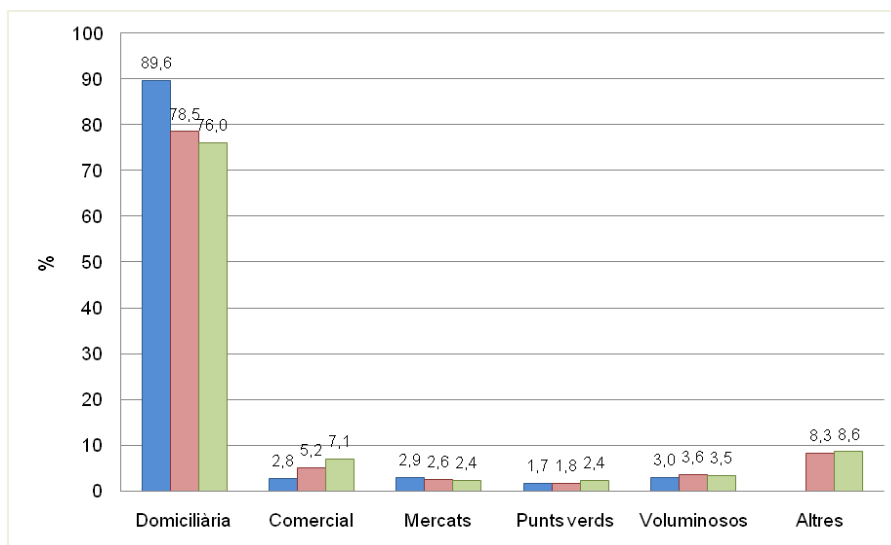
Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORAMENT DE L'INDICADOR

La quantitat de residus sòlids urbans generats a Barcelona en els darrers anys segueix la tendència general arreu; és a dir, ha anat en augment, fet que s'ha traduït en un increment de la producció de residus per habitant i any (dels 1,33 kg l'any 1999 als 1,53 del 2008). No obstant això, l'any 2008, la generació total va ser de 907.337 tones, volum similar al de l'any 2005, i la generació per habitant es va reduir en 30 grams respecte el 2007.

Si s'analitza amb detall, es veu que la recollida domiciliària (la resta) ha disminuït en un 2,4% des de l'any 2001 (16.000 tones), cosa que ha anat en favor de la recollida selectiva, ja que mentre l'any 2001 la resta representava el 86,6%, l'any 2008 el percentatge va disminuir fins al 66,4% (un 22,2% menys).

Generació per orígens sobre el total (2008)

► Indicador 15

Recollida de matèria orgànica

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge (línia d'acció 6.4).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el nombre de tones de matèria orgànica recollides de forma selectiva i anualment a la ciutat de Barcelona. Inclou els diferents orígens: domiciliària, comercial, mercat, punts verds, Parcs i Jardins, i Mercabarna.

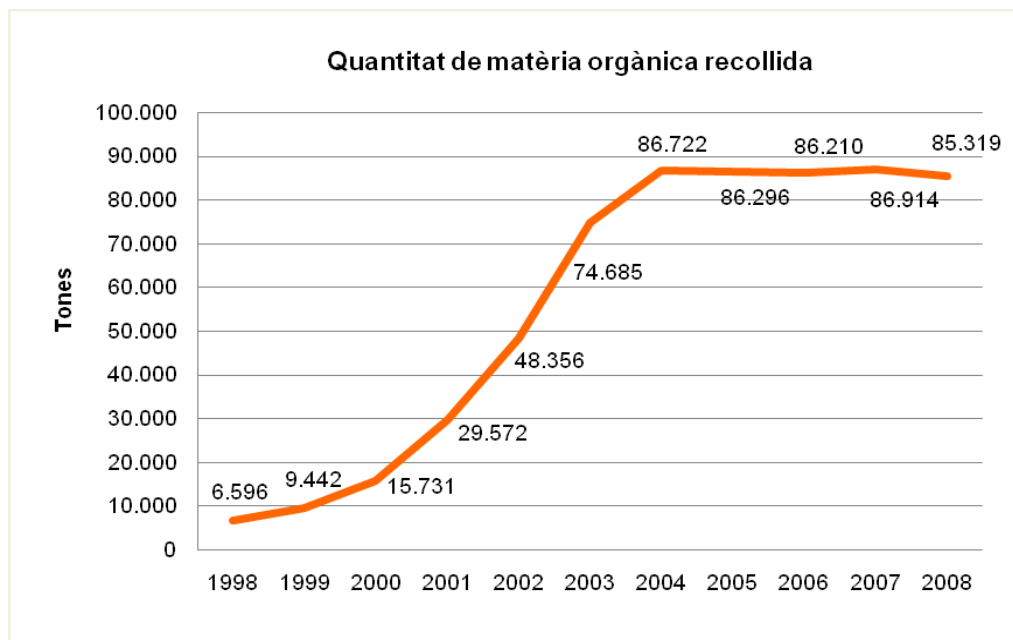
DADES ANY 2008

Matèria orgànica: **85.319 tones**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1998-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: tones anuals (tones/any)

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORAMENT DE L'INDICADOR

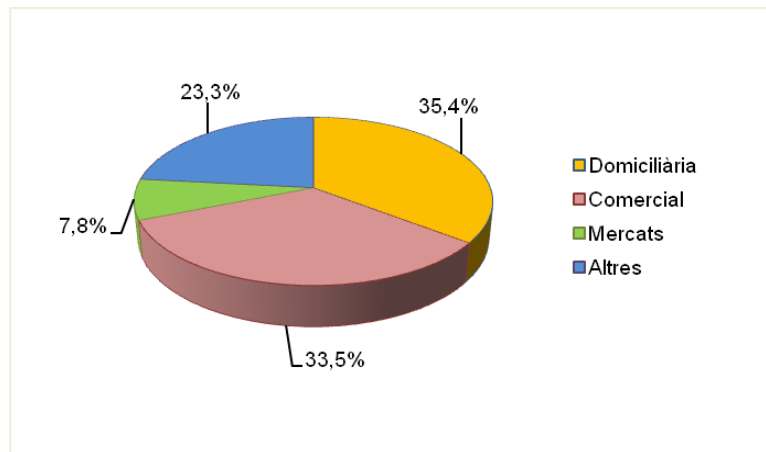
La quantitat de matèria orgànica recollida a Barcelona es manté estable des de l'any 2004. L'any 2008 es van recollir de forma selectiva 85.319 tones. Aquesta xifra equival a una recollida per habitant i any de 52,8 kg (144 g/habdia), 43,4 kg més que l'any 2001.

El volum total de matèria recollida es va reduir en un 4% respecte l'any 2007, però va augmentar gairebé un 500% des del 2001. Entre els anys 2001 i 2008 s'han recuperat unes 550.000 tones de matèria orgànica.

El nombre de tones recuperades es manté més o menys estable des de l'any 2004 perquè no s'han desplegat noves zones de recollida orgànica domiciliària, a excepció de petits desplegaments vinculats a l'extensió de la recollida pneumàtica. Durant els anys anteriors, en canvi, es va produir un creixement pràcticament exponencial arran del desplegament de les recollides domiciliària, comercial, dels mercats i municipal.

Per orígens, la recollida domiciliària va representar l'any 2008 el 35,4% del total, la comercial el 33,5%, la dels mercats el 7,8% i la d'altres orígens (fonamentalment Parcs i Jardins i Mercabarna) el 23,3%.

Generació de matèria orgànica per orígens (2008)

► Indicador 16

Recollida selectiva de residus

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge (línia d'acció 6.5).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el percentatge de residus recollits de forma selectiva sobre el total de residus generats anualment a Barcelona. Inclou les fraccions següents: paper i cartró, envasos, vidre, roba, matèria orgànica, voluminosos i altres fraccions dels punts verds.

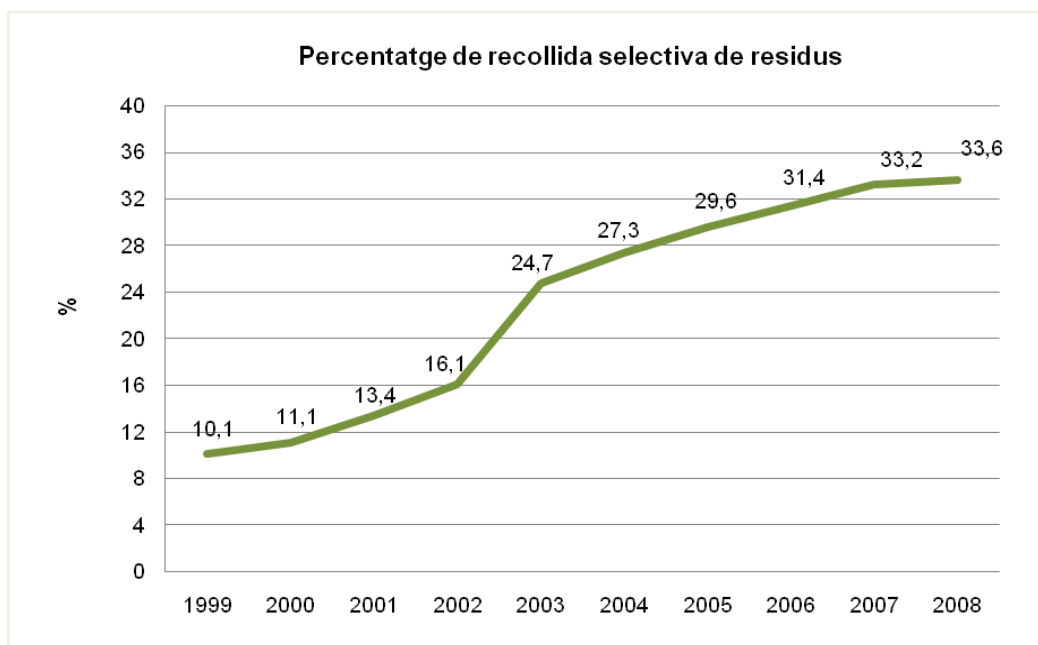
DADES ANY 2008

Percentatge de recollida selectiva: **33,6%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1999-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: %

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

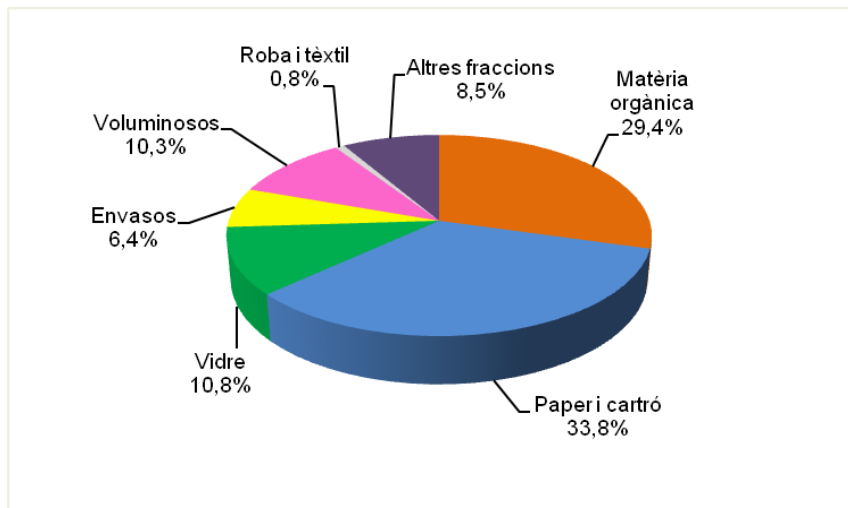
La proporció de residus recollits de forma selectiva sobre el volum total continua augmentant. L'any 2008, aquest percentatge va ser del 33,2%. El nombre de tones recuperades va arribar a les 289.773.

L'augment ha mantingut una tendència de creixement estable des del 1998, any des del qual s'ha multiplicat per 3. Això no obstant, entre els anys 2002 i 2003 es va produir un canvi important de tendència, ja que l'increment va ser de 8 punts. Les accions en matèria de comunicació, una de les quals ha consistit en repartir a totes les llars de la ciutat bosses de reciclatge per facilitar la separació domèstica, són un dels fets que expliquen aquest increment.

Des de l'any 1998 s'han recollit de forma selectiva uns 2 milions de tones de residus: unes 550.000 tones de matèria orgànica, 600.000 de paper i cartró, 200.000 de vidre, 110.000 d'envasos, 220.000 de voluminosos i unes 160.000 d'altres fraccions.

L'augment del parc de contenidors de recollida selectiva, la millora de la recollida comercial i dels mercats, i l'ampliació del nombre i tipus de punts verds (fixos, mòbils, de barri) expliquen aquestes dades.

Percentatge de les diferents fraccions sobre el total de recollida selectiva (2008)

► Indicador 17

Fracàs escolar

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 7

Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació (línia d'acció 7.1).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el percentatge d'alumnes que no superen l'educació secundària obligatòria (ESO) sobre el total d'alumnes avaluats en un curs escolar.

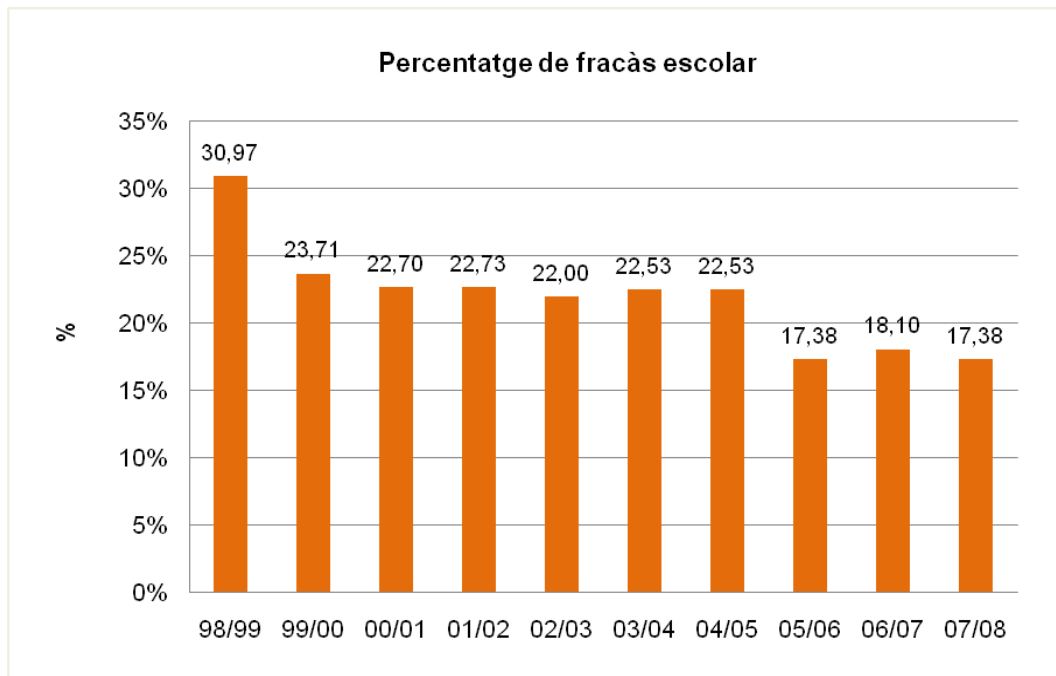
DADES ANY 2007-08

Percentatge de fracàs escolar: **17,38%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Disminuir (↓)

EVOLUCIÓ 1998-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: %

Periodicitat: anual

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

Els índexs de fracàs escolar s'han mantingut estables en els darrers anys, després d'haver experimentat una reducció significativa l'any 2005.

El curs 2007/2008, el fracàs escolar a la ciutat de Barcelona va ser del 17,38%, unes dècimes per sota del curs anterior (18,10%) i a nivells semblants del curs 2005/2007 (17,38%). En valors absoluts, es van graduar 10.057 nois i noies sobre un total de 12.170. El fracàs escolar en el cas concret de les noies va ser inferior, d'un 14,8%.

Des del curs 1998/99, tanmateix, el fracàs escolar s'ha reduït en un 13,6%, i des del 2004/05 en un 5,2%.

► Indicador 18

Població amb estudis universitaris finalitzats

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 7

Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació (línia d'acció 7.1).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el percentatge de població de Barcelona amb estudis universitaris superiors i mitjans finalitzats sobre el total de població major de 18 anys.

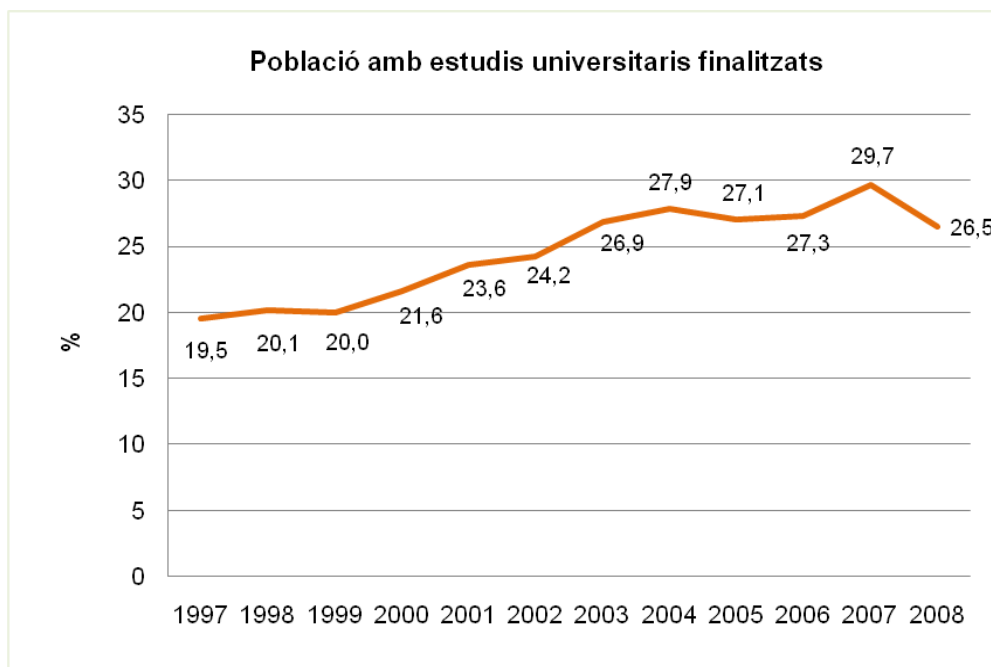
DADES ANY 2008

Percentatge de població: **26,5%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1997-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: %

Periodicitat: anual

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació (Enquesta de serveis municipals).

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

El percentatge de població de Barcelona amb estudis universitaris finalitzats l'any 2008 es va reduir en tres punts respecte l'any 2007 (26,5% i 29,7%, respectivament).

Des de 2004 aquest indicador se situa sempre per sobre del 26%. Cal destacar que Barcelona és el municipi de Catalunya amb el percentatge més elevat de població amb estudis universitaris. Es tracta d'un resultat positiu tenint en compte que la composició de la població de la ciutat ha canviat. També és una bona dada si es té en compte que el nivell d'estudis i el grau d'ocupació presenten una forta associació positiva en les dones; és a dir, que com més alt és el nivell de formació més probabilitat tenen d'inserir-se laboralment.

► Indicador 19

Accessibilitat a l'habitatge

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 7

Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació (línia d'acció 7.8).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

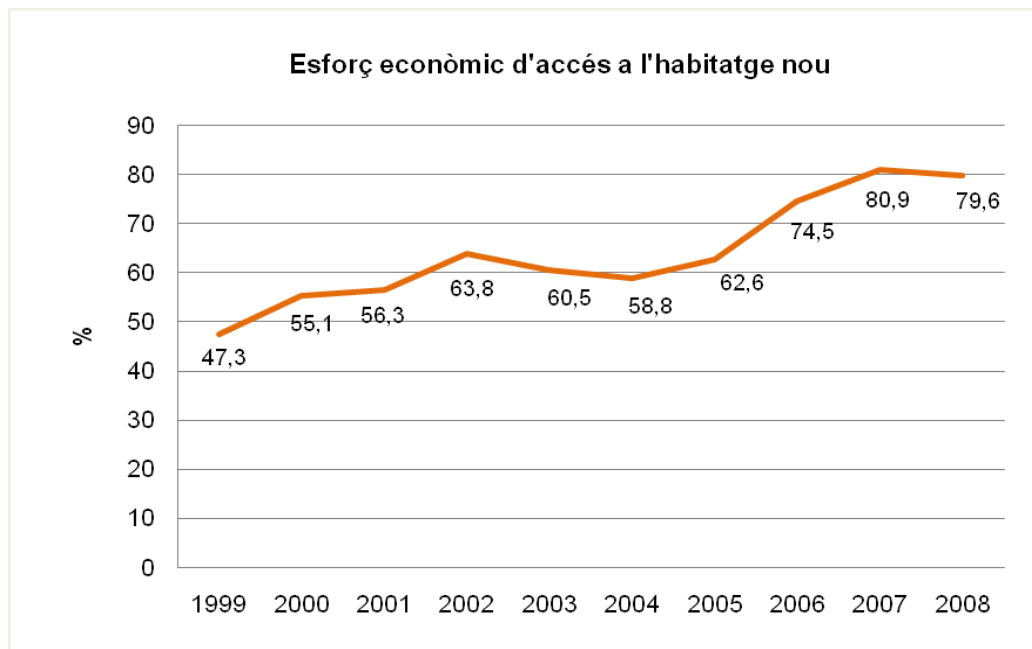
Expressa la capacitat de la població d'accedir a un habitatge en funció de tres paràmetres: l'esforç econòmic d'accés a l'habitatge nou en percentatge de renda familiar per habitant (considerant les bonificacions fiscals); el nombre de contractes d'habitatges de lloguer anuals; i el preu mitjà del m² d'un habitatge de lloguer.

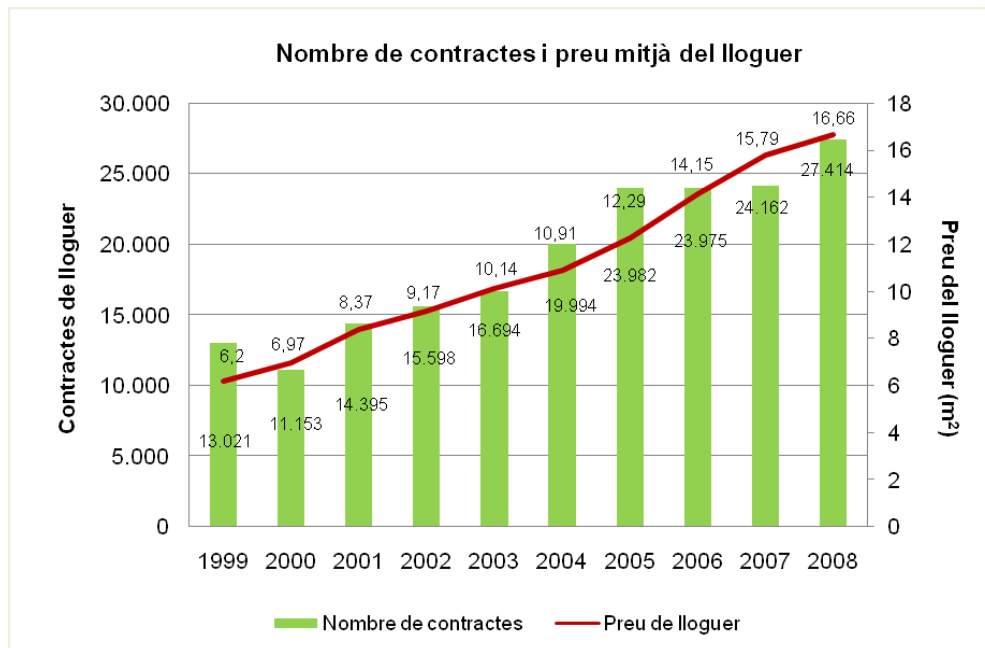
DADES ANY 2008

TENDÈNCIA DESITJADA

19.1 - Esforç econòmic d'accés a l'habitatge nou: 79,6%	Disminuir (↓)
19.2 - Nombre de contractes de lloguer anuals: 27.414	Augmentar (↑)
19.3 - Preu mitjà d'un habitatge de lloguer: 16,66 €/m²mes	Disminuir (↓)

EVOLUCIÓ 1999-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat 19.1: %

Unitat 19.2: nombre absolut

Unitat 19.3: euros per m² per mes (€/m²-mes)

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Barcelona Economia.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

- **Esforç econòmic:** el valor de la ràtio s'ha reduït 1,3 punts respecte el 2007 aturant la tendència a l'alça que s'havia produït des del 2004. L'augment continuat dels tipus d'interès i del preu dels habitatges el 2008 no es compensa amb l'augment de la renda familiar disponible. L'increment de l'esforç econòmic per accedir a un habitatge dificulta cada cop més l'accés a crèdits hipotecaris i genera un transvasament de potencials compradors cap al mercat del lloguer.
- **Contractes de lloguer:** aquest indicador ha crescut ininterrompudament des de l'any 2000, alimentat per l'augment demogràfic i pel creixent nombre de persones que no tenen capacitat financera per accedir a un habitatge de propietat. L'increment del nombre de lloguers respecte el 2007 ha estat de més de 3.300.
- **Preu lloguer:** el preu mitjà del 2008 va ser de 16,66 €/m²-mes, xifra que representa un augment del 5,5% respecte el 2007 i un 168% respecte el 1999. Aquest repunt s'explica pel desplaçament d'una part de la demanda de compra-venda d'habitatge cap al mercat del lloguer, i per l'increment de la població de pas a Barcelona. Des de les instàncies públiques s'està incentivant al col·lectiu de joves entre 22 i 30 anys a optar pel lloguer mitjançant un ajut econòmic mensual que pot arribar a 210 euros.

► Indicador 20

Grau d'associacionisme

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 7

Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació (línia d'acció 7.9).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el percentatge de població que diu pertànyer o ser voluntari d'una associació, sobre la població total de Barcelona.

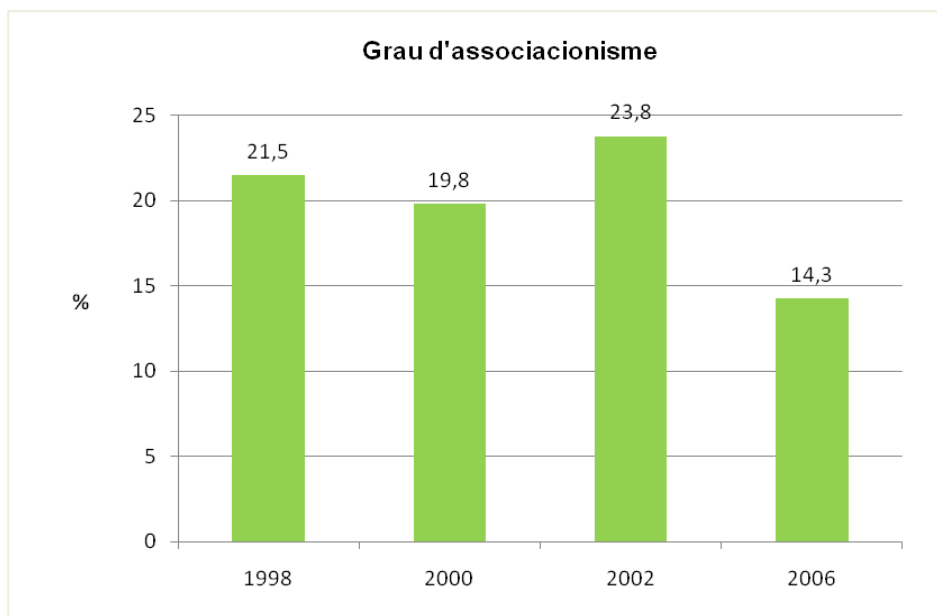
DADES ANY 2006

Població associada: **14,3%**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1998-2006

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: %

Periodicitat: quadriennal

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació (Enquesta de valors i actituds dels barcelonins).

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

El grau d'associacionisme dels ciutadans de Barcelona mostra una tendència a la baixa. El 2006, un 14,3% dels ciutadans va declarar pertànyer o ser voluntari d'una associació, en el marc de l'enquesta de valors i actituds dels barcelonins, mentre que el 2002, el resultat va ser d'un 23,8%.

El valor posa de manifest una davallada important del nombre d'associats i voluntaris de la ciutat (de 9,5 punts), la qual en part pot ser fruit d'un canvi en la metodologia, ja que mentre que el 2002 s'associava a l'enquesta una relació del tipus d'entitats que facilitava la resposta, al 2006 no va ser així.

Aquest indicador s'actualitzarà l'any 2010.

► Indicador 21

Nombre d'organitzacions amb certificació ambiental

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 8

Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible (línia d'acció 8.2).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el nombre d'organitzacions públiques i privades de Barcelona que han obtingut alguna de les següents certificacions ambientals: EMAS o Distintiu de Garantia i Qualitat Ambiental.

DADES ANY 2008

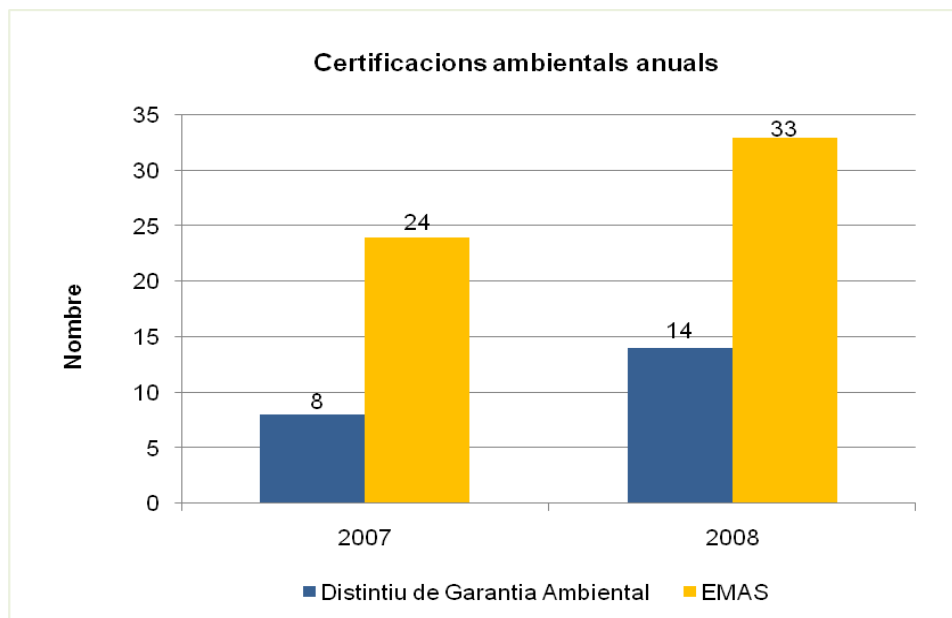
Nombre: **47**

- Distintius de garantia ambiental: **14**
- EMAS: **33**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 2007-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: Nombre absolut

Periodicitat: anual

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge.

COMPORAMENT DE L'INDICADOR

Aquest indicador considerava fins l'any 2008 el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental, el sistema EMAS i l'ISO 14000. Tanmateix, la impossibilitat de recopilar per al present informe les dades relatives al nombre d'empreses amb la certificació ISO, ha obligat a canviar l'enfocament de l'indicador i incloure només les relatives a les certificacions EMAS i Distintiu.

Cal tenir en compte, a més, que, segons les fonts que subministraven fins el moment aquesta informació, els propers anys tampoc serà possible obtenir les dades, per la qual cosa s'ha cregut oportú modificar-ne el plantejament i graficar només la tendència d'aquestes dues certificacions ambientals.

En els dos darrers anys s'ha produït un increment molt significatiu del nombre de certificacions: un 75,0% en el cas del Distintiu, i un 37,5% en el cas de l'EMAS.

► Indicador 22

Nombre d'escoles que participen en projectes d'educació ambiental

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 9

Progressar en la cultura de la sostenibilitat mitjançant l'educació i la comunicació ambiental (línies d'acció 9.4 i 9.7).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Quantifica el nombre d'escoles de Barcelona que desenvolupen projectes d'educació ambiental. Es consideren aquells projectes que s'emmarquen en l'Agenda 21 Escolar, les Escoles Verdes i el Programa d'innovació en educació ambiental, i que consisteixen en iniciatives d'ambientalització global a l'escola.

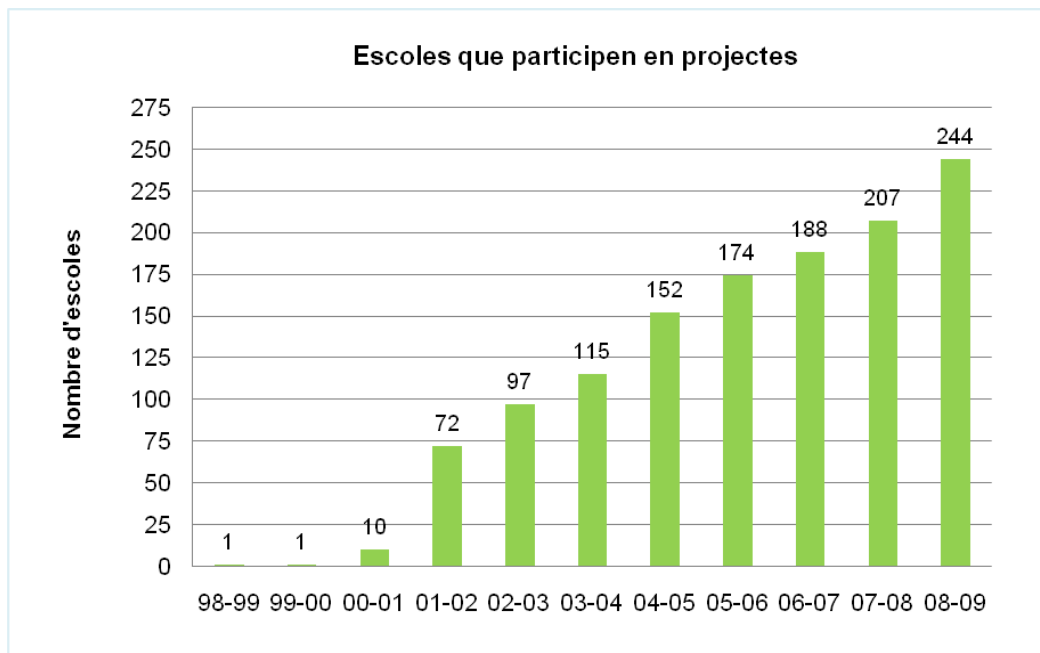
DADES CURS 2008-09

Nombre d'escoles: **244**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1998-2008/09

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: nombre absolut

Periodicitat: anual

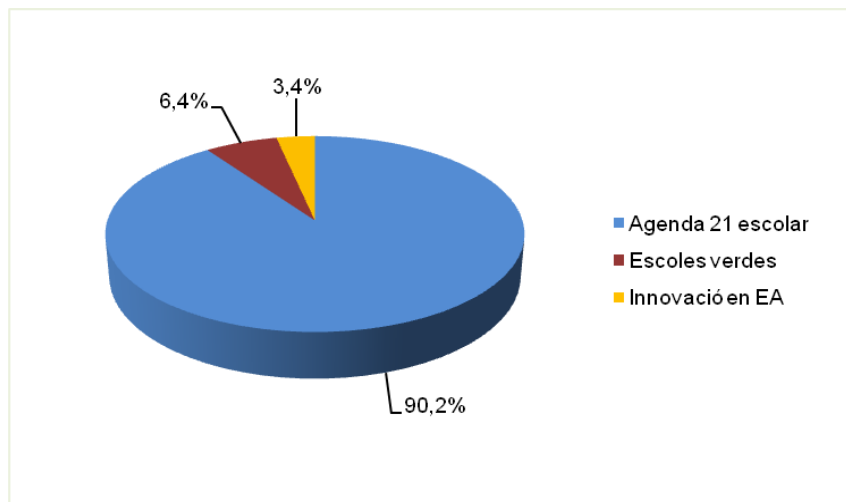
Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient / Generalitat de Catalunya. Departaments d'Educació i de Medi Ambient i Habitatge.

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

Cada cop més escoles de Barcelona presenten projectes d'educació ambiental en el marc de l'Agenda 21 Escolar. Durant el curs 2008-2009, 244 centres van participar en els projectes d'educació ambiental: 240 van desenvolupar el programa Agenda 21 Escolar, 17 el programa Escoles Verdes i 9 el programa d'Innovació en Educació Ambiental (alguns centres, per tant, han desenvolupat més d'un programa).

Com ja es va fer el curs anterior, 23 centres que van desplegar l'Agenda 21 Escolar durant els darrers cinc cursos, van dur a terme una avaluació global de tot el procés i van presentar un projecte triennal pel període 2008-2011. Aquests plans d'acció triennals permeten actuar amb una visió més estratègica i de forma més precisa (en total són 80 centres els que han desenvolupat un pla triennal).

Projectes d'educació ambiental impulsats (2008)

► Indicador 23

Emissions de CO₂ equivalent anuals

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT n° 10

Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional (línia d'acció 10.4).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el volum anual d'emissions de CO₂ equivalent per habitant. Les fonts considerades, d'acord amb la classificació del Pla Energètic de Barcelona, són el port, l'aeroport, l'abocador del Garraf, la incineradora de Sant Adrià de Besòs, la generació d'electricitat, el consum de gasos líquuats del petroli, de gas natural i de petroli d'automoció i altres (industrials).

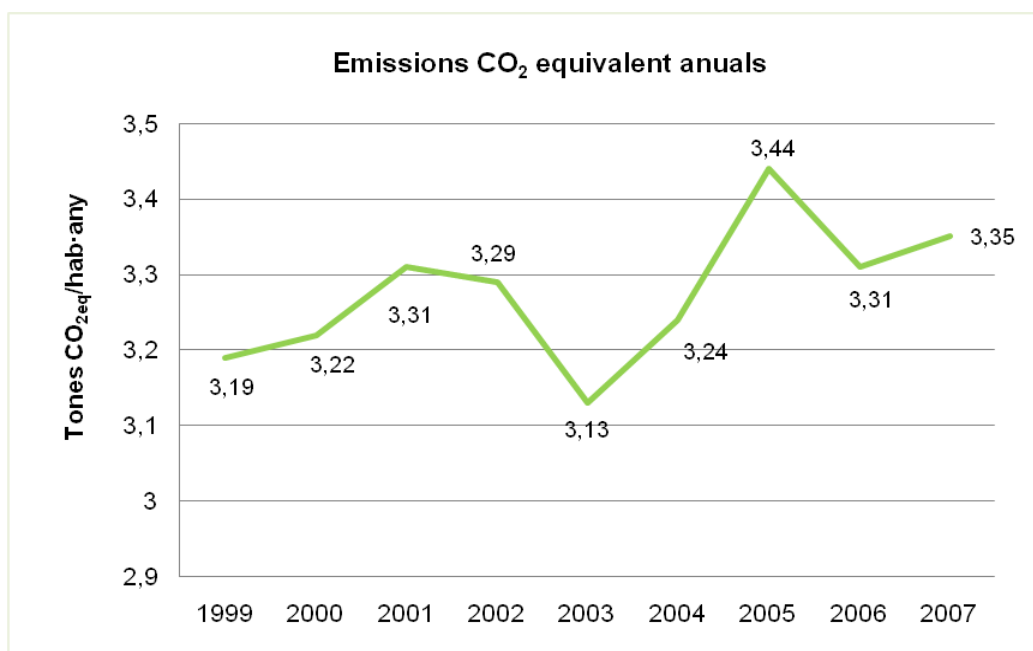
DADES ANY 2007

Emissions: **3,35 tones CO_{2eq}/hab · any**

TENDÈNCIA DESITJADA

Disminuir (↓)

EVOLUCIÓ 1999-2007

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: tones de CO₂ per habitant i any (tones CO_{2eq}/habany)

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient.

COMPORAMENT DE L'INDICADOR

Les emissions de CO_{2eq} han experimentat en els darrers anys diverses fluctuacions, si bé el comportament global ha estat a l'alça.

L'any 2007 es va produir un canvi de tendència respecte l'any anterior, ja que van tornar a incrementar-se les emissions per habitant i any (de 3,31 tones l'any 2006, a 3,35 tones l'any 2007). Des de l'any 1999 fins al 2007, però, les emissions han augmentat un 5%.

Cal considerar que una part important de l'increment d'emissions de CO_{2eq} ha estat degut a l'electricitat, no només per l'augment del consum elèctric, sinó també derivat del canvi de *mix elèctric* de Catalunya (fonts de generació d'electricitat), amb major component de generació amb gas natural en els últims anys en detriment de la tecnologia nuclear o hidràulica.

► Indicador 24

Nombre de punts de venda o consum de productes de comerç just

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT - 10

Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional (línia d'acció 10.8).

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa el nombre de grans cadenes i de comerços minoristes de Barcelona que venen productes de comerç just, així com el nombre de màquines de *vending* amb cafè procedent de comerç just.

DADES ANY 2008

TENDÈNCIA DESITJADA

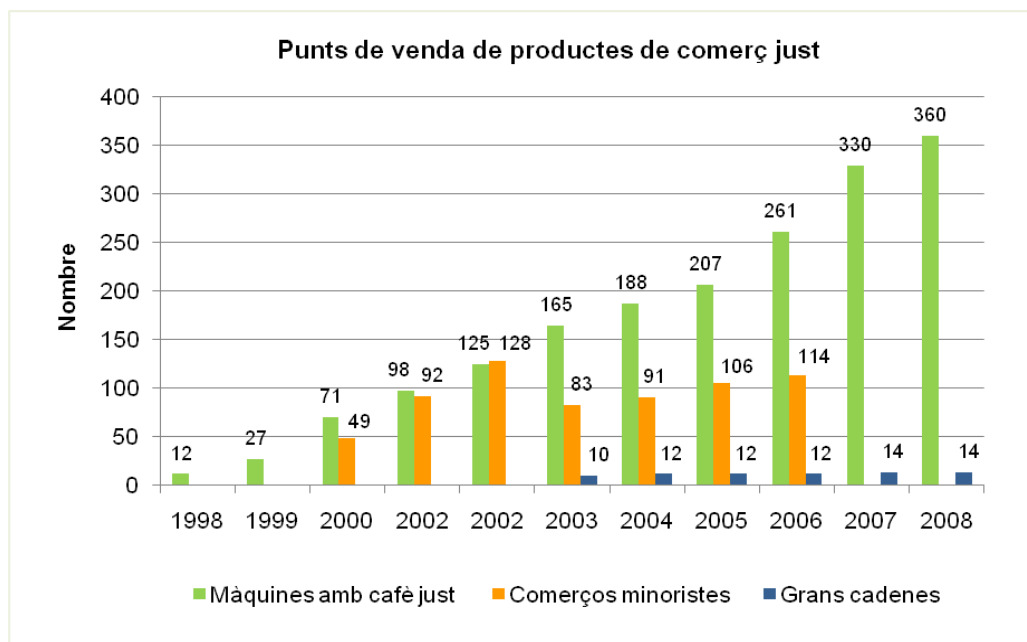
24.1 - Grans cadenes: **14**

24.2 - Punts de venda (comerços minoristes): **no disponible**

Augmentar (↑)

24.3 - Màquines de *vending*: **360**

EVOLUCIÓ 1998-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitats: nombre absolut

Periodicitat: anual

Font: SETEM

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

Els punts de venda de productes de comerç just -especialment les màquines de *vending*- han anat en constant augment en els darrers anys. Els valors d'aquest indicador responen de forma majoritària a les dades disponibles de les principals organitzacions d'aquest comerç que operen a Barcelona, les quals indiquen un estancament respecte a l'any anterior, pel que fa a les grans cadenes. El nombre de comerços minoristes s'ha anat incrementant fora del circuit habitual que controla aquest indicador, de manera que l'actualització de les dades no ha estat possible.

El compromís de les administracions públiques catalanes per impulsar una compra pública més responsable que incorpori requeriments ètics, socials i ambientals ha contribuït de manera significativa a què aquests nous actors comercials treballin amb cafè de Comerç Just certificat.

► Indicador 25

Grau de satisfacció ciutadana

OBJECTIU DEL COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT

Indicador relacionat amb tots els objectius del Compromís.

DESCRIPCIÓ DE L'INDICADOR

Expressa la mitjana del grau de satisfacció de viure a Barcelona, d'acord amb els resultats de les enquestes realitzades als habitants de la ciutat.

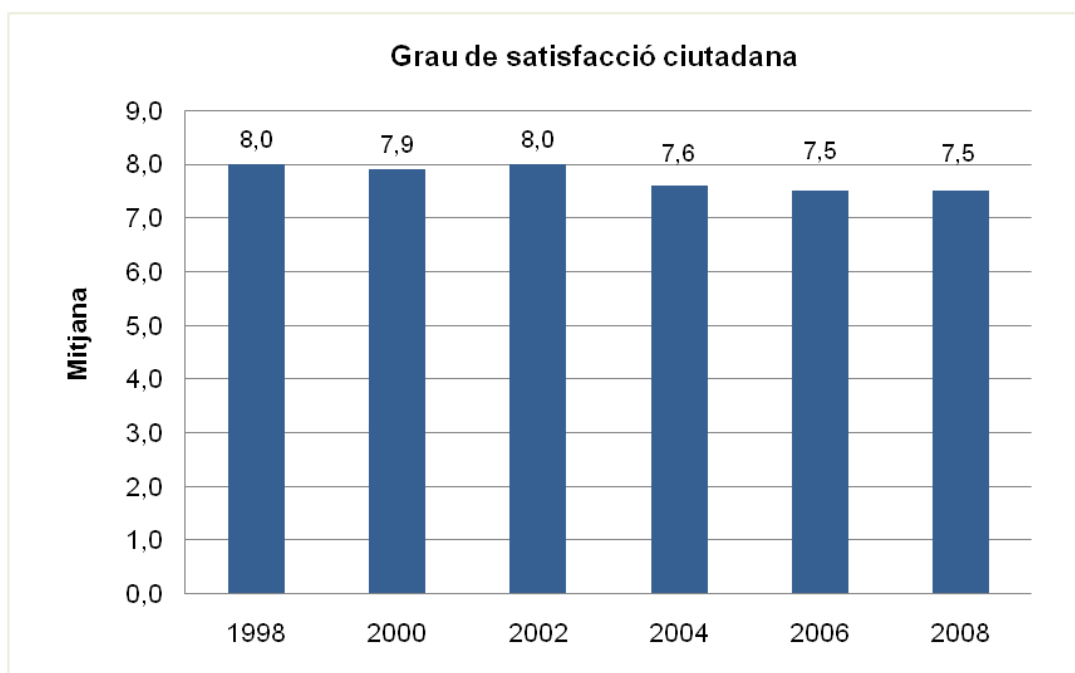
DADES ANY 2008

Mitjana de satisfacció: **7,5**

TENDÈNCIA DESITJADA

Augmentar (↑)

EVOLUCIÓ 1998-2008

PARÀMETRES DE L'INDICADOR

Unitat: valor absolut de l'escala de 0 a 10

Periodicitat: bianual

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació (Enquesta de Qualitat de la Ciutat i Enquesta de Serveis Municipals).

COMPORTAMENT DE L'INDICADOR

L'Enquesta de Qualitat de la Ciutat i l'Enquesta de Serveis Municipals de 2008 va donar una puntuació de 7,5 al grau de satisfacció de viure a Barcelona dels seus ciutadans. La sèrie històrica de les enquestes realitzades des de 1998 mostra que la mitjana del grau de satisfacció de viure a la ciutat de Barcelona es manté alta.

En aquesta darrera avaluació, els problemes més destacats per part dels ciutadans van ser la inseguretat ciutadana, els problemes associats a la immigració, la neteja, la circulació, l'accés a l'habitatge, l'atur i els problemes econòmics.

VALORACIÓ GLOBAL

Taules resum

Comparació amb les dades dels anys anteriors

Llegenda de colors

- Ha millorat
- Ha empitjorat
- S'ha mantingut ± estable
- S'ha introduït algun canvi metodològic
- No s'ha actualitzat

INDICADOR	VALOR	COMPARACIÓ ANY O DADA ANTERIOR	TENDÈNCIA DARRERS ANYS
1. Superfície verda per habitant	28,75 km ² total 17,79 m ² /hab	■	■
2. Biodiversitat de les aus	Esp. autòctones: gràfic Esp. assilvestrades: gràfic	■ ■	■ ■
3. Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics	A 1 servei: 100% A 2 serveis: 100% A 3 serveis: 99,5% A 4 serveis: 77,1% A 5 serveis: 24,5%	■	■
4. Índex de renovació urbana	2,87	■	■
5. Mode de desplaçament de la població	45,72% a peu i en bici 35,16% transport públic 19,12% vehicle privat	■	■
6. Espai viari amb prioritat per a vianants	43,50%	■	■
7. Nivell de contaminació acústica	53,8% carrers (2006) 52,28% població (2006)	■ ■ ■ ■	■ ■
8. Qualitat ambiental de les platges	28-189 UCF/100 ml <i>E. coli</i> 96% índex aspecte sorra	■ ■	■ ■
9. Qualitat de l'aire	Ozó: 168 µg/m ³ NO ₂ : 50,19 µg/m ³	■ ■	■ ■
10. Esperança de vida en néixer	Total: 81,9 anys Homes: 78,3 anys Dones: 85,2 anys	■	■
11. Consum total d'aigua per habitant	169,9 l/hab-dia (total) 112,9 l/hab-dia (domèstic)	■	■
12. Consum d'aigua freàtica dels serveis municipals	19,51%	■	■
13. Consum d'energia d'origen renovable	0,26% (energia renovable) 61.947,19 MWh/any (solar)	■ ■	■ ■

INDICADOR	VALOR	COMPARACIÓ ANY O DADA ANTERIOR	TENDÈNCIA DARRERS ANYS
14. Generació de residus sòlids urbans	1,53 kg/hab-dia		
15. Recollida de matèria orgànica	85.319 tones		
16. Recollida selectiva de residus	33,6%		
17. Fracàs escolar	17,38%		
18. Població amb estudis universitaris	26,5%		
19. Accessibilitat a l'habitatge	79,6% esforç econòmic 27.414 contractes lloguer 16,66 €/m ² -mes lloguer	 	
20. Grau d'associacionisme	14,3% (2006)		
21. Organitzacions amb certificació ambiental	14 Distintius 33 EMAS		
22. Escoles que participen en projectes ambientals	244		
23. Emissions de CO ₂ equivalent anuals	3,35 tones CO _{2eq} /habany		
24. Punts de venda de productes de comerç just	14 grans cadenes 114 punts de venda (2006) 360 màquines de <i>vending</i>	 	
25. Grau de satisfacció ciutadana	7,5		

Evolució dels indicadors i subindicadors en els darrers anys

MILLOREN	S'ESTABILITZEN	EMPITJOREN
3. Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics	1. Superfície verda per habitant	2.1 Biodiversitat de les aus (autòctones)
6. Proporció d'espai viari amb prioritat per a vianants	5. Mode de desplaçament de la població	2.2 Biodiversitat de les aus (assilvestrades)
8.1 Concentració d' <i>E. coli</i>	8.2 Aspecte visual de la sorra	4. Índex de renovació urbana
9.1 Concentració d'ozó	9.2 Concentració d'NO ₂	14. Generació de residus sòlids urbans
10. Esperança de vida en néixer		19.1 Esforç econòmic d'accés a l'habitatge
11. Consum total d'aigua per habitant		19.3 Preu del m ² d'un habitatge de lloguer
12. Consum d'aigua freàtica dels serveis municipals		20. Grau d'associacionisme
13.1 Energia primària d'origen renovable		23. Emissions de CO _{2eq} anuals
13.2 Energia solar generada		25. Grau de satisfacció ciutadana
15. Recollida de matèria orgànica		
16. Recollida selectiva de residus		
17. Fracàs escolar		
18. Població amb estudis universitaris		
19.2 Nombre de contractes de lloguer		
21. Organitzacions amb certificació ambiental		
22. Escoles que participen en projectes ambientals		
24.1 Grans cadenes amb productes de comerç just		

MILLOREN

S'ESTABILITZEN

EMPITJOREN

24.2 Punts de venda de comerç just

24.3 Màquines de *vending* de comerç just

HAN CANVIAT LA METODOLOGIA

- 7.1 Longitud de carrer exposada al soroll
- 7.2 Població exposada al soroll
- 8.1 Concentració d'*E. coli*
- 21 Organitzacions amb certificació ambiental

NO S'HAN ACTUALITZAT

- 7.1 Longitud de carrer exposada al soroll
- 7.2 Població exposada al soroll
- 20 Grau d'associacionisme
- 24.2 Comerç minoristes amb productes de comerç just

Agraïments

El Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat agraeix la informació facilitada i la col·laboració als següents experts:

Ajuntament de Barcelona

Mireia Abril (Agenda 21 Escolar)
Ramon Arandes (Àrea de Medi Ambient)
Màrius Boada (Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació)
Carme Borrell (Agència de Salut Pública de Barcelona)
Mª Jesús Calvo (Barcelona Economia)
Ana Cardona (Departament d'Estadística)
Cristina Castells (Àrea de Medi Ambient)
Joan García Rey (Àrea de Medi Ambient)
Montse Gispert (Direcció de Participació Ciutadana)
José Gracia (Agència de Salut Pública de Barcelona)
Gloria Meler (Direcció de Participació Ciutadana)
Arantxa Millas (Àrea de Medi Ambient)
Albert Morales (Àrea de Medi Ambient)
Diego Navarro (Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat)
Anna Parés (Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació)
Juan Miguel Pérez (Àrea de Medi Ambient)
Gerard Pol (Àrea de Medi Ambient)
Carolina Puig (Àrea de Medi Ambient)
Maica Rodríguez-Sanz (Agència de Salut Pública de Barcelona)
Joan Salabert (Barcelona Economia)
Ferran Seijas (Institut Municipal d'Informàtica)
Carlos Vázquez (Àrea de Medi Ambient)
Hilda Weissmann (Agenda 21 Escolar)
Laura Zapata (Àrea de Medi Ambient)

Generalitat de Catalunya

Mariona Barba (Departament d'Educació)
Mª José Sarrias (Departament de Medi Ambient i Habitatge)
Gemma Sesmero (Departament d'Educació)

Altres organitzacions

Xavier Ferrer (Universitat de Barcelona)
Sergi Herrando (Institut Català d'Ornitologia)
Ramon Vives (SETEM)

Coordinació

Teresa Franquesa

Àrea de Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona

Revisió

Margarita Parés i Coloma Rull

Àrea de Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona

Suport tècnic

Antoni París - comunicació socioambiental

Ajuntament de Barcelona

Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat

Barcelona, novembre de 2009